

100 gyertyánnyal erős, óránkénti világításra 3-5 fillérbe kerül, nincs káncsa, bárholra vihető s szemmi körülmények között fel nem robbanhat.

Állandó kiállítás

megtekinthető, minden vételkötélesség nélkül
WIKTORIN ÉS TÁRSA Bpest,
VIII., kerület, Baross-utca 1. szám.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Rozsnyay vasas china bora

igen hatásos vérszegénység, sápkór, neurasthenia esetleiben. Egy 1/2 literes üveg ára 3.50 korona.

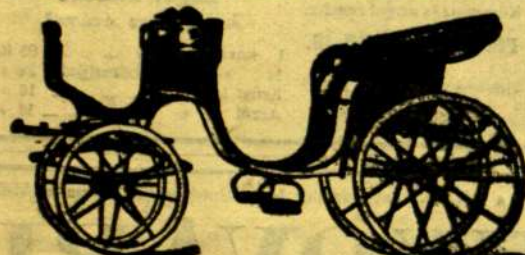
A Rozsnyay-féle vasas china bor

egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb gyógyoroknak. A külföldi készítményeket felülmúlja. Vérszegényeknek különösen ajánlható. Kapható minden gyógyszer-tárban és a készítőnél:
Rozsnyay Mátyas gyógy-szer-tárban Aradon, Szahadság-tér.

Kocsiárucsrarnok

Budapest, IX., Köztelek-utca 4.

A monarchia legnagyobb kocsiárucsrarnok. Árjegyzék ingyen.

SZŐLŐOLTIVÁNY

VALAMINT AMERIKAI ÉS EURÓPAI SÍMA ÉS ÖVÖKESZŐ

SZŐLŐVESSZŐ

KÖRŰ TELJÉN KRŐL NAGY MENYISÉGBŐL
OLCSÓ ÁRAK MELLETT ELADÁSRA ÁRLAPOT
INGYEN KÖLDÜNK

BADACSONYVIDÉKI SZŐLŐTELEP KEZELŐSÉGE

TAPOLCZA, (ZALA M.)

ANN csodát művel az ő tüneményes hatalmával!

A vakok látnak, a bénák járnak, az orvosok által reménytelennek mondott betegek újból egészségesek lesznek. Nem létezik betegség, mely ellen ő fel ne lépne.

Ő fájdalmat szüntet, sebet gyógyít, rákot, aszkit és fekélyt gyógyít, ugyszintén oly csodákat művel, mely a modern gyógyászokat is bámulatba ejti.

Figyelemreméltó ajánlás egy ingyenes konzultációra betegek és elkedvetlenedettek részére. Ő saját otthonában használ Önnek anélkül, hogy őt látná és oly könnyen, mintha Önnél lenne.

Páris, Franciaország, különleges értesítés.
Mann tanár által elért eredmények a csodálatos határossak és oly ritkák, hogy itt énként érdeklődés, számtalan csodálkozás és bámulatjelleg kíséri. Számtalanszor kezelt ő az orvosok által reménytelennek kijelentett betegeket és ő ezeket egy teljesen érthetetlen módon és módon egészségeseké válnak. Az ő eljárása egy mély titokzat van körülvéve, mert miként mondják, nem használ semmiféle orvosságot, melyet az orvosok rendelkeznek. Ő azt állítja, hogy ő egy természetit törvényt fedezett fel, egy teljesen különös, eddig ismeretlen tulajdonsággal. Ezen tulajdonság alkalmazása esetén ma már egy betegség se gyógyíthatatlan. Elvitatlanul bebizonyította által meggyőződéssel arról, hogy a titokzatos hatalom, melyet ő felfedezett révén elér, lehetővé teszi neki azt, hogy a vaknak a látóképességet visszaadja; ugyszintén a béna ingját használhatóvá tudja tenni. Ezen hatalom által ő az ugyszintén kialakult életműködést újra feltámasztja azon egyéneknek, akik a sír szélén állnak, sőt visszazárja egészségesüket is, melyet hírneves orvosok elvesztettek nyilvánítottak. Ugy látszik, hogy az embert győző betegségeket feltételek által hatalommal bír, sőt talán még a halálra is rá tudja akarati erőszakolni. Tanúsodni ő teljesen általánosan adja, bár az ő tudománya lehetővé tenné neki, hogy csakis vagyonsok közül keresse betegeit és ezáltal nagy vagyona legyen szert, ő ezt mellőzi és tanúsodni ingyen adja rangkülönbség nélkül. Ő ezt mondja: Az én felfedezésem az enyém és én letétem szerint gyógyíthatok. En éppen olyan könnyen tudok gyógyítani tüdőbajt, rákot, paralyist, fehértét, neurastheniát vagy egyéb ugynevezett gyógyíthatatlan betegségeket, miként katarakt, vérmelegségi, gyomorhajtók, reumatizmus és egyéb sokféle szervi megbetegedéseket. En a szegénynek éppen úgy óhajtok tanúsodni adni, miként a gazdagnak. Ha ételről és egészségéről van szó, úgy a pénz nálam megszűnt számottevő tényezőnek lenni. En a herceget sem tudom jobban apálni, mint a koldust. Ugy előttem, mint a törvényt ezek egyformák. Betegemmel megszűnik a társadalmi különbségek és szándékomtól nem bír semmi elítélés. En meg tovább megyek és amíg csak képes vagyok betegemet ezen elveim szerint fogom tovább gyógyítani. Amint mások lesznek vagy elhagyunk, az nem befolyásolhat engemet. En ugy értem, hogy kötelességem azoknak segíteni, akik szenvednek. Nem tudom nézni, hogy embertársaim eredménytelenül harcolnak súlyos betegségek ellen, ha nekem hatalomban van, hogy rajtuk segíthessek. Mert ismétlem újból, hogy nem létezik oly betegség, mely ellen ő fel nem lépne. Ezen állításom Önnek merészek tünik fel? — Talán az, de nem több, mint amilyen merész az igazságot bebizonyítani. En ismerem azon csodás hatalmat, melyet én bírok, mert már sokszor próbára tettem. Őn bizony tudja, hogy a tudósorradás gyógyíthatatlannak tartatik? Nem is oly régen egy fiatal H. J. Kelly de Sal Gove, az orvosok által tudósorradásnak nyilvánított és kijelentették neki, hogy napjait meg vannak számlálva. Orvosi előtti betegségét gyógyíthatatlannak tartatik. A fiatal leány kétségbeesett és az orvosok létele dacára én gyógyítottam.

Egy nő Mont Geillareből, ki jelen pillanatban kezelem alatt van, azt írja nekem, hogy ő ugyszintén már meggyógyult és nemcsak a gy új diadalt fogok a halál felett aratni.

+ SOVÁNYSÁG. +

Sz. p. felt tesztidomokat nyírhét a tör, védett, keleti BUSTERIA erőporunk által, mely arany eremmel készítettetett. Hiss 6-8 hét alatt egész 30 fontig. Szigoruan szold, nem amitt. Számos közzévetnyl-váltás, Dobra használát utastással 275 K. A pénz postalányon beküldése, vagy németvált, portó külön. Bismarkétt séttől. Dr. Franz Steiner & Co. Berlin 124. Königstrasse 25. Főraktár és áttöltés Török József Budapest, VI. kerület, Király-utca 12. sz.

200,000 darab DISZ- és SORFA

különös szép vadgesztenye, gömbkákác, gömbkórás, tölgy, krisztustóvis, juhar stb., valamint különféle szomorufa: ára darabonként 60 fillértől feljebb. 1 millió gyümölcsösök a legbecesebb fajokban, 100 drb magastörzsu almafa minőség szerint 25 koronától feljebb, 100 drb disz- és sorfa valamint 100 drb diszbokorból álló gyűjtemény 10-10 fajban K 70, 100 drbtól álló gyűjtemény (50-50 darab) 40 korona. Legjobb sörvény-csemetét: akác és gladiat'a (krisztustóvis) 1-4 éves magonezok 1000 drb 15-55 K, akác-suháng: 3-5 éves magonezok 250-400 cm, magas 1000 drb 65-100 kor. Kocsányostölgy: 3-5 éves magonezok 1000 dronként 15-25 kor., suháng 150-250 cm, magas 100 drb 7 korona, 1000 drb 65 korona. Fajbaront és ezek tojásai 12 leg-értékesebb fajban, valamint vadász- és disz/kezesnek és ezek tojásai. Képes főrajjeg-zéket kívánatra ingyen küld: Gr. Bathány Zsigmond urad. iutéségre, Osendlak, u. p. Ferencziak, Vas megye.

BADEN

Kiváló gyógyerejű kénforrások esz, köszvény, iachias, izzadmányok, benu-lás, neuralgia, görvélykór, borbajok, fémmérzés ellen. „Herzoghof” városi fürdőszálló. Elsőrangú ház, Inter-urban-telefon. Mészkvíz, fűnyelző minden szobában. Továbbá elsőrangú szállók, pensiók, vendéglők, ét-termek. Fürdőidény egész éven át. Prospektus kívánatra ingyen küldetik. Felvilágosítás és prospektus Blockner J. hirdetőiroda után is. Budapest, 1912-ben 31,567 fürdővendég. IV. kerület, Semmelweis-utca 4. szám.

KNUTH KÁROLY

Ca. és kir. fonsége József főh. udv. szála. mérnök és gyáros. Gyár és iroda: Budapest, VII. ker., Garay-utca 10. Körpenti víz, lég- és gőzfűtés, légszusz és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, szivattyúk, vízrománi emelőgépek stb. — Tervek, költségvetések, jávedelmi előírások gyorsan készíttetnek.

HIRSCH és FRANK

Budapest-Salgótarján Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársulat
BUDAPEST, VI. KERÜLET, ARÉNA-UT 127. SZÁM.
Külön osztály

téglagyári gépek.

GYART: fáltéglá és eszerépnajtók, téglagyártó és agyagmunkáló gépeket legújabb és legjobban bevált szerkezetekben. ::::

Elvállalja anyagvisz-gálatok kivitelét és teljes téglagyári tolopek létesítését. Tervek és költségvetések díjtalanul. ELSORANGU REFERENCIÁK.

14. SZ. 1913. (60. ÉVFOLYAM.)
Szerkesztő: HOITSY PÁL.
Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11. Egyes szám: 40 fillér.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Előfizetési feltételek: Egészévre — 20 korona. Félévre — 10 korona. Negyedévre — 5 korona. A „Világkrónika”-val negyedévenként 1 koronával több. Kalföldi előfizetésekre a postafel meg-határozott viteldi is csatolándó.

NÉGYESFOGAT. — A TATTERSALLBAN RENDEZETT LUXUS-LÓVÁSÁRRÓL. — Jolly Gyula fővitéle.

Anők kezében

Regény. Irta Kwassay Ede.

— A németet, a ki nem tud magyarul: szeretettel magyarisítom; a ki tud és beszél magyarul: annak örvelek; a ki tud és nem beszél magyarul: azt semmire nem becslöm; a ki szükségtelenül német kommentárral alázza meg a magyar szót: azt eleszatom!

— Helyes, helyes! — E szavakkal lepte meg a társaságot egy mellettük termett kocsiból egy ismerős hang. — Mert Caesar engem szeretett: megsiratom; mert szerencsés volt: örvendek; mert vitéz volt: becsülöm őt; de mert nagyravágyó volt: ledőfem őt!

— Brutus ex machina! — kiáltott fel neki derült arccal Magory.

Hancsóné megszokott udvariasságával, erősen szellőztette kalapját a jeles Shakespeare-receitátor előtt. Verpeléti (mert ki lett volna másképp?) kedélyesen alászólgázva, graeciózusan kiugrott a kocsiából, hosszú lábai dacára, és a politikai kéjtusok csézájához lépett. Mert kocsijuk, az ostoba Jóska okos utasításához képest, megállt.

— Hát azon a vonaton jött, a melyen mi utazunk? — interpellálta őt Hancsóné.

— Igen, vagyis helyesebben: nem! Én ugyanis, ott szálltam föl, a hol önök leszálltak. Elvégezvén az interwiewomat, röptimet, vasúti fűtyektől kísérve, báró Zillern volt kormányelnökkel, Ganóczon, egy állomással az Erdőváros étkező-stáció előtt, leszálltam és az onnan egy negyedóra eső Csanakra kocsiztam, hogy személyesen tudakozzám a súlyosan beteg gróf Korpády, a főkamarmester állapota felől. Miután ott gyorsan megvillás-reggeliztem: ő exzellenziájának leánya: Brückenfels hercegnő négy leggyorsabb lábú lován vitetett a vasúthoz, melyet, toronyiránt száguldozva, még Nagy-Mezőn értünk utól, hol közvetlenül az elindulás előtt ugrottam fel a vonatra, melyről kegyetek egy-két percz előtt szállottak le és mely aztán Gergely huszárt a podgyászszal együtt Német-Hunniába hozta. Most itt vagyok és kegyes engedelmükkel részt veszek inkognitó-járatukban.

— Ugyan kérem, ez hivatalos titok, — figyelmeztette Hancsóné.

Hancsóné mintha ezt morogta volna fogai közt:

— Asszonyi állat, tollas állat! Együtt: szép titkos expedíció!

— Titokban tartunk mindent, de tudomásul vesszük, hogy esetleg később méltón felhasználjuk, — szolt Verpeléti, a riportergenerális, nyomatékosan, Magory főispán hiúságának hódolva. Aztán odaszólt Hancsónéhoz:

— Üdvözlöm nagysádat, mint a remélhetőleg fényes főispáni bál háziasszonyát!

A társaság kopott szerény fulasi csészeje megindult. Verpeléti ujdontatú nyitott bérkocsija, szerényen meglassítva járását, utánuk haladt.

— Én bánya Német-Hunniában? — nevetett Hancsóné. — Ez egyszer maga ugyan rozslú van értesülve!

— Majd meglátjuk, majd elvált! — kiáltott utánuk Verpeléti.

— Arra bizony nem is gondoltam, — ragadta meg Magory gyorsan a beszéd fonálát, — hogy bálozom háziasszonyra lesz szükségem, s nem valami ismeretlen a városi notabilis hölgyek közül kell erre a tisztségre ad hoc felkérnem. Engedje meg tehát nagysád, hogy a lady patroness tisztét önnek hódolattal fölajánljam!

Hancsóné, a férj, csak mozgolódott ülésén. Mintha azt gondolta volna: Micsoda ostoba fölösleges szószaporítás ez megint!

— Ugyan ne tréfáljon, főispán úr. Talán azt hiszi, hogy ily hiú aspirácóért kisértem el magát. Aztán már csak azért sem fogadhatnám el, mert ez az öltözék, mely csak egy színházi estére volt szánva, nem felel meg egy bánya díszes állásának. S hogy kapnék

én két nap alatt egy méltó fényes bái tolette-t? Nem, nem, lehetetlen elfogadnom!

Hancsóné még tovább tiltakozott volna és tovább kérte volna magát, ha egyszerre a nyomokban haladó Verpeléti egy: Hohó! halt! kiáltással meg nem állítja a kocsiját.

— Mi az? — kérdezte Hancsóné meghökkenve.

A csésze is megállt. Jóska leugrott a bakról. Verpeléti, szintén leszállva, egy pillanat alatt Magoryék kocsija mellett termett.

— Mi baj? Mi történt? — kérdezte Magory és Hancsóné egyszerre.

— Sürgős a segítség! — világosította fel őket gyorsan Verpeléti, és erre az újtóktól oldalt vagy ötven lépésre eső sűrűségbe mutatott, melynek egyik fáján valami munkasforma alak himbálódzott. Lábai alól egy jókora darab kivágott fatörzs volt ellődítva. Magory és Hancsóné sietve követték Verpeléti az akasztott emberhez.

Hancsónét e látványra szédülés fogta el és az őt a kocsiól kiségitő Jóska karjaiba hanyatlott.

— Jaj, a nagyságos asszony elájult! — óbégatott a megrémült inas.

— Dehogyan ajúltam el, csacsi! — E szavakkal pattant fel Hancsóné, kit az ellenmondási véna még a halálból is életre szóltatna.

— Csak a parfümös üvegét! — volt Hancsóné utasítása. Vissza sem fordult, mert a nagyobb baj orvoslásához fogott.

Verpeléti damaszcsint pengéjű, erős zsebkésével pillanat alatt elmetste a kötelet a már kékülni kezdő emberfiáról, kinek szive, bár gyöngén, de mégis dobogott. Ezalatt Hancsóné is magához tért és Jóska támogatva, odajött hozzájuk az erős szagú illatszeres üveggel. Verpelétiének most első gondolata volt, hogy az útítáisaival a földre letetett öngyilkos ingét föltérje. Aztán kezdte a szerencsétlen nyakát, melyet a kötél kissé felhorzsolta, gyöngén masszírozni.

— Ugyan, hagyja abba! Hisz már bizony nyál kering a vére megint. Erre az akasztott ember mellé térdelve, flakonját annak szaglási érzékei elé tartotta. De a szerencsétlen se nem prüszszentelt, se lélekzetet nem vett. Csak a torka kezdett gyöngén hörögni. Ez a széles mellű, csontos alak egy kiéhezett, elnyomordott koldus benyomását tette. Még mindig meg nem mozdult. Kezei, lábai, a miket Jóska megemeltetett, göröcsösen lehanyatlottak. A derek számar szamaritánus inas dörzsölni kezdte azokat ökleivel.

— Eh, mit! — szólt meg Hancsóné. — Más itt a baj. Előkereste ősi, szerémi szilvóriummal nekünk, hogy mi vitte magát az öngyilkossági kísérletre? — erősítette meg a főispán imperatívusát Verpeléti, hivatásos tudási vágyggyal.

— Hová akar menni? Hisz alig tud még lépni? — kérdezte őt részvétellel Hancsóné.

— A lábamon alig állok: — Megálljon! — szólt rá erős hangon Magory.

— Ugyan! Még felvilágosítással tartozik nekünk, hogy mi vitte magát az öngyilkossági kísérletre? — erősítette meg a főispán imperatívusát Verpeléti, hivatásos tudási vágyggyal.

— Hová akar menni? Hisz alig tud még lépni? — kérdezte őt részvétellel Hancsóné.

— Megmentettük! — kiáltott föl helyéről kelve, önézetesen a riportergenerális.

Magory Hancsónával és Jóskaival az öngyilkosok a falhoz támasztva, lassan ülőhelyzetbe próbálták tenni, a mi eleinte nehezen ment, de mégis sikerült. Végre szeméit nyitogatni kezdte, majd ajkait szopogatta, félkarját megemelte, mintha a kulacs felé akarna nyúlni. A böles hallgató megértette a túlvilágról hazakerült polgártárs óhaját, odatartotta neki a szilvórium csatorát. Most már saját erejéből házott egy, az eddigieknél nagyobb adagot belőle és

saját kezével is elősegítette e műveletet. Ez az óriás korty, mint villám futotta át tagjait. Egyszerre emberré tette. Már lassan fel tudta emelni balkarját, hogy kezével megtörölje a szájába lógó bozontos bajuszát.

— Köszönöm alássan, — szólt meg halalkan, szakadozva.

— Szívesen, — viszonzotta Hancsóné, könyveit törölve.

— Szerencse, hogy csak néhány másodperczig függött, — biztatta Verpeléti.

— Csakhogy újra föléledt! — tette hozzá Magory gyorsan.

Az ex-öngyilkos akadozva folytatta:

— Nem az életemet, a finom italt köszönöm... Mert jobb lett volna, instálom, azt a pár fűtő kortyot a másvilágra vinni...

— Mi roszba törte a fejét, szerencsétlen? — kérdezte őt feddőleg Magory.

— Mint látták, instálom, fel akartam kötni magamat... Odavitt az éhség, a nyomor, a megaláztatás...

Hancsóné csak nem szólt hozzá, de újra megkínálta szilvóriummal.

— Egészségükre kívánom! — bálalkodott és még egy utolsó kortyot húzott belőle, de azt már oly könnyedén gyűrte le, mintha sohasem lógott volna azon az akácán, melynek árnyékában lebzelt most. Vissza akarta adni az ezüsttel megpatkolt kis csikóhörös szalonkulacsot, melyből vagy két-három dezi megmaradt a büvös orvosságból, de Hancsóné biztatta, hogy csak tartsa meg.

— Köszönöm alássan; jó lesz ma este Szent János-áldásra, a mikor talán több szerencsém lesz...

— Ugyan mit beszél itt össze-vissza? — szólt Verpeléti gyorsan. — No, hát próbáljon lábra állni.

Lábra segítettek a nyomorultat. A zsiros kalapot, mely ott hevert a gyepe. Jóska előkereste és tulajdonosának kuszált hajú fejére tette. Az egyet nyújtózkodott még, de aztán összezsedte magát, baradás, durva kezével végigkefelve színehagyott barna zekéjét, kopott nadrágját, leporozta erősen megviselt tarka zsebkendőjével szímeit. Aztán megemelte kalapját és összeverte katonásan, úgy, a hogy tudta, a bokáit és így szólt:

— Isten áldja meg nagyságos uraimékat. Szándékuk jó volt. — Ez később kibontakozni az őt kőbe-kőbe támogató Jóska karjaiból, s a maga emésztéséből akart tovább ballagni. De még nem igen ment neki.

— Megálljon! — szólt rá erős hangon Magory.

— Ugyan! Még felvilágosítással tartozik nekünk, hogy mi vitte magát az öngyilkossági kísérletre? — erősítette meg a főispán imperatívusát Verpeléti, hivatásos tudási vágyggyal.

— Hová akar menni? Hisz alig tud még lépni? — kérdezte őt részvétellel Hancsóné.

— A lábamon alig állok: — Megálljon! — szólt rá erős hangon Magory.

— Ugyan! Még felvilágosítással tartozik nekünk, hogy mi vitte magát az öngyilkossági kísérletre? — erősítette meg a főispán imperatívusát Verpeléti, hivatásos tudási vágyggyal.

— Hová akar menni? Hisz alig tud még lépni? — kérdezte őt részvétellel Hancsóné.

— Megmentettük! — kiáltott föl helyéről kelve, önézetesen a riportergenerális.

Magory Hancsónával és Jóskaival az öngyilkosok a falhoz támasztva, lassan ülőhelyzetbe próbálták tenni, a mi eleinte nehezen ment, de mégis sikerült. Végre szeméit nyitogatni kezdte, majd ajkait szopogatta, félkarját megemelte, mintha a kulacs felé akarna nyúlni. A böles hallgató megértette a túlvilágról hazakerült polgártárs óhaját, odatartotta neki a szilvórium csatorát. Most már saját erejéből házott egy, az eddigieknél nagyobb adagot belőle és

dudolta gyöngén, halkan fogai közt, a büvös ital elítő, vidámító hatása alatt, igazi akasztóhumorral. De aztán mindjárt komolyan folytatta: — Hová megyek, tetszik kérdezni? Óda heveredem valamely fa alá és megvárom az estét... Nincs pénzem revolverre...

Hancsóné újra könnyeit törölgette, de Magoryt nem hatotta meg az eset annyira:

— Azt mondta, hogy a nyomor vitte az öngyilkossági gondolatra. Hát miért nem dolgozott?

— Kiszolgált katona vagyok. Boszniából...

— Hát maga is Boszniában harezott? — vágott szavaiba érdeklődve, hirtelen Magory. De aztán komoly arccal rászólt:

— Boszniából félig megbénulva hoztam el felkarom: egy ellenséges panganté szúrta meg, míg én az enyémét a bosnyák mellébe döftem.

Mikor hazakerültem, az édesapám után maradt kis telket túrtam-szántottam, de a kiáradt Tisza elsodorta házamat, iszappá tette kis földemet, elpusztította mindenemet, két gyermekem és mentésük közben feleségem is a habokba veszett, míg én a töltésen dolgoztam... Földönfutóvá lettem, instálom. A sors erre az idegen szavú vidékre sodort. Hivatalszolgai állást kerestem, mint blezúros kiszolgált altisztnek, jusom volt hozzá... De hiába folyamodtam vasúthoz, postához, félig béna kezemmel nem vezettek ki...

Itt kicsit belefáradt beszédébe. Verpeléti, ki noteszéban jegyezgetett, biztatta, hogy ha kifújta magát, csak beszéljen tovább!... A soraüldözött polgártárs folytatta:

— Tehát másutt kerestem kenyeret. Előbb egy gőzmalmosnál, valami Mélvaktli nevezetűnél szolgáltam a masiniszta-irodában. Később az aszekeráncznál; utóhátra mint napidíjas hivataloszlóga a városházán, a segédhivatali igazgatónál. Egyszóval: mind a három helyről egymásután elcsaptak. Az utolsó gazdám még fejbe is ütött botjával, a miért bátran a szemébe mondtam neki, hogy mégis gyalázat egy becsületes szegény embert, ki sem nem lopott, sem más gonoszt nem cselekedett, felmondás nélkül rögvést elbocsátani. Rárohantam és megfojtottam volna, ha az ütéstől el nem szédülök: mialatt az igazgató egy irnokával kituskolt az ajtón. Egy ideig azon járt az eszem, hogy megölöm a gazembert. De a magyar nem bosszúálló, nem gyilkol fontolgatva, azért pár napi éhezést, nyomorúság után inkább én kötöttem fel magamat, hogysem gyilkosságért a hóhér hurokjára kerüljek...

Hancsóné nagy szájalmat érzett iránta, Verpeléti is megsajnálta és Jóska, a hitetlen Tamás, még meg is tapogatta az ütés helyét. Hancsóné csendes részvétellel volt eltelve, de azért nem vette az esetet oly tragikusan, mint az előbbieket. A főispán pedig, eltekintve a dolog érzelmi oldalától, azt kérdezte szigorú arccal emberintől, hogy hán mit vételt tulajdonképpen, hogy mindenünnen elcsaptak és az utolsó helyen még hozzá meg is vertek?

— Hát csak azt vétettem, — válaszolt az akasztott keserűn, — hogy nem tudok németül.

— Azért, mert nem tud németül? Ezer vilám, ez mégis csak sok! — pattant fel Magory haraggal.

— És mi a neve annak a haszontalan városi igazgatónak? — kérdezte gyorsan Verpeléti, tovább jegyezgetve.

— Graupenhofer Vendel, — volt a válasz. — Az igazgató, ki magyar ember, fogadott fel az igazgató szabadsága alatt.

— Graupenhofer, a csökönyös német párt egyik feje, jól ismerem híreből, — világosította fel Verpeléti.

— De hát csakugyan nem ért egy szót sem németül? — kérdezte Magory.

— Érteni értek valamit, de az a kevés német szó, a mi a bakáképál rám ragadt, kiment a fejemből.

— És kelmednek mi a becsületes neve? — interwiewolt tovább Verpeléti.

— Vadas Pál, instálom, — felelt emberünk, megemelve süvegét.

— Tehát, barátom Vadas — hívta őt fel Magory, — jelentkeztek holnapután reggel tíz óra körül az új főispán titkáranál. Gondom lesz rá, hogy a portás behozassa. A főispán elégtételt fog szolgáltatni kennek, ha kiviláglik, hogy jussa van hozzá. Fogja ezt ni! — folytatta, őt forintot nyomva Vadas markába. — Két napra kifutja.

A földhöz tapadt szegény ember haborzott, hogy elfogadja-e a pénzt és így szólt:

— Senki terhére nem akarok lenni. Ha koldulni tudtam volna, nem jutok el idáig.

— No csak aztán hogy ne álljon kennek még följből! — szólt rá szigorún Magory.

— Hát, ha muszáj, — mondta egy kicsit meghunyászkodva a rátartó földönfutó, — elfogadom. Köszönöm alássan... Megszolgálom.

— Jó, jó! No hát Isten áldja meg, — szólt Magory kissé türelmetlenül. — Az inas elki-séri az első korcsmáig. Nem lehet messze.

— Felveszem kocsimra, — ajánkozott Verpeléti hirtelen.

BENEDEK SÁNDOR, AZ ÚJ KÖZOKTATÁSI ÁLLAMTITKÁR.

— Nem, ez feltűnést keltené, a mit ma mindenben kerülnünk kell, — tartotta Magory.

Hancsóné rögtön rendelkezett rabszolgájával.

— Te Jóska, mihelyt elhelyezted Vadas urat, azonnal siess kocsiod után. A gyalogösvényen könnyen utólhatsz bennünket. És erre tárczája után nyúlt. Példáját férje és Verpeléti is követte. Magory tiltakozott minden jótékony-sági gyakorlás ellen:

— Hagyják kérem későbbre. Ha annál, a mit adtam, most több pénzt találunk nála, még bajba keveredhetik.

— Úgy van, instálom, ez is sok! — erősítette Vadas. — Kezét csókolom, nagyságos asszonyom. Isten áldja meg nagyságos uramékat!

A társaság megindult a kocsi felé, kivéve Verpeléti. Hancsóné visszapillantott reá, ki a fánál a kötél lemeztéséhez fogott.

— Az istenért, mit csinál?! — szörnyűködök ő nagysága.

— Az akasztott ember kötele szerencsét hoz. Szükségünk lehet a corpus delictire, — világosította őt fel Verpeléti és felszedte a földre hullott kötelet, azt papírba csavarta s követte a társaságot. — Ha majd nem lesz szükség rá: bár aranyosi Silberfeld bécsi bankárt, a szenvedélyes ritkasággyűjtőt boldogított vele.

Vadas, ki a paktáskás Jóskaival a gyalogútra tért, meghallván e szavakat, visszafordult és már erősebb, emeltebb hangon így szólt:

— Mondja meg aztán, nagyságos uram, instálom, annak a bécsi uraságnak, hogy azzal a kötéllal egy magyar ember Magyarországon felakasztotta magát azért, mert üldözték, hogy nem tud — németül!

— Igaz, úgy van! — szólt utána Magory és erre Hancsóné is bólogatott fejével, mintha csak régi ellenzéki vezérik és most miniszterük: Lászlóffy beszédét helyeselték volna.

Magory és kísérete, a program szerint, a város első kiközvezt utcajág kocsihoz és ott úgy ók, mint a hozzájuk szegődött Verpeléti is a kocsiól kiszálltak. Jóska, ki hamar utólrerte őket, előreküldték Gergelyhez a városházára a paktáskával és meghagyták neki, hogy bármint faggatják is, csak az itt teljesen ismeretlen Hancsóné nevet említse. A méltóságos úrról és a másik nagyságos úrról egy szó se essek, még ha keréketörnek is... Csak kérdezősködjék: merre van a városháza.

A társaság gyalog folytatta útját a csaknem egészen néptelen külvárosi utcákon. Hancsóné-nak nem volt kivel vitakoznia, mert Hancsóné, rendszertelen híven, nem mondott neki ellent, a másik két uraság pedig a nagy melegen mindenben igazat adott neki, a mi őt eléggé bosszantotta.

Magoryt erősen gondolkodóba ejtette ez az

(Folytatása következik.)

iméni, bolondnak elég komoly kaland. Alig haladtak néhány száz lépésnyire, Hancsóné már panaszkodott, hogy alig tud járnai a rettenetes kövezeten. Verpeléti, kinek elegáns kivágott cipője is sínylették az aszfalt-hiányt, így szólt:

— Valóságos kőkorszakbeli lerakodások, tyúkszem-irgalom nélkül. Ajánlom a vastagtalpu vadásztópanos főispán úr becses figyelmébe!

Türelmesen tovább haladtak, egy hosszú, széles, már jobban kövezett utcán végigzarándokolva. Közel voltak a város kellő közepéhez. Itt már, a déli órák dacára, elég élénk volt a közlekedés, az élet az utcákon. Itt nem követték őskori sziklatörmelékkel. Hancsóné könnyedén lépegett és Verpeléti ezt jegyezte meg:

— A gyalogjáró aszfaltos. Előttünk aszfalt mindenütt. Fővárosi civilizáció a kipfelhausereknél!

— Tisztaság, esend, rend mindenütt, a mi jó erkölcs jele, — mondta Hancsóné.

Verpeléti karját ajánlotta Hancsónénak. A böles hallgató elől ment Magoryval, ki így szólt hozzá:

— Valamennyi boltfelirat kétnyelvű. Magyar szót csak elvéve lehet hallani.

— E városban ezen nincs mit csodálkoznom — mondta Hancsóné, kinek jelszava volt: «Nil admirari!»

De ime! egy látvány kiengesztelte Magoryt. Itt-ott a házak erkélyein és a kapuk fölött létrákon munkások dolgoztak. Az épületek legnagyobb részét nemzeti és városi színeket viselő szövetekkel, szőnyegekkel kezdték dekorálni. Nemzeti lobogókat tűztek ki.

— Ott transparentet is állítanak, — mutatta Verpeléti.

— És az ablakból milyen két bájos leányarc kandikál ki, — figyelmeztette Hancsóné Magoryt.

Az aszfaltos is sok esinos, elegáns nővel találkoztak. A véletlen úgy akarta, hogy Várhelyi grófné, Zavreczkyné Hilda bárónővel, szembejötték társaságunkkal. Magory feltűnően fixirozta őket. Mikor elmentek mellőle, még meg is fordult és utánuk nézett.

— Szemtelen vidéki szeladon, — jegyezte meg gróf Várhelyiné. — Ni, hogy utánunk nézett.

— Hát észrevette? — kérdezte futó iróniával Zavreczkyné. — Vadásznak öltözött commis voyageur lehet...

— Ki tolettünknek tanulmányozza, — egészítette ki a grófné, észre nem véve kebelbarát-nője iróniáját.

Mindketten nevettek. A középkori «entre deux âges» szépségek nem szoktak oly komolyan megharagudni a fixirozásért, mint a hadnagy urak. Gúnyos szavaiat az éber fülű riporter-generális persze meghallotta és sügva, maliciózusan kérdezte:

— Mit szól e pikáns megjegyzésekhez, főispán úr?

Magory kelleetlenül, sértett hiúságában így válaszolt:

— Németül beszéltek és én Magyarországon nem szoktam megérteni ezt a nyelvet oly nők ajkairól, kikről fölteszem, hogy magyarul is tudnak...

— Nagyon is merészen a szemükbe talált nézni a főispán úr. Sajnálom, hogy arczukat nem láthattam, — sügta oda Hancsóné Magorynak.

— Ismerősöknek tetszettek mindketten; különösen az egyik, az alacsonyabb, a barna. Annyi bizonyos, hogy találkoztam már vele valamikor...

... Hasonlóképp nyilatkozott Zavreczkyné.

— Nagyon hasonlók valakikhez. Úgy látszik, ő is azt tartotta rólam. Egy kicsit nagyon megváltoztattunk mind a ketten az idők folyamán.

Zavreczkyné könnyedén sóhajtott, gróf Várhelyiné pedig mosolyogva ezeket mondta:

— Nemes vonású, férfias alak. Egy perczig sem tartottam kereskedelmi utazónak. Vidéki gentry-magyar. (E három szót honi nyelvünkön ejtette.) Többször megfordulhattott itt és láthatad valahol. Én sem látom először.

(Folytatása következik.)

SZINHÁZAK.

Henry Bataille: A fátylak, a Nemzeti Színházban.
Drégely Gábor: Az isteni szikra, a Magyar Színházban.

Hiába, a francia dráma, mely még egy negyedszázaddal ezelőtt egyedül uralkodó volt az egész világ színpadain, az egyetlen folytonos tradíciójú, virágzó és egységes stílusú dráma az összes irodalmakban, — ma hanyatlásba jutott. Ma már csak a hagyományai élnek tovább, melyeket az új írók nem tudnak új lélekkel megtölteni és magukhoz, a mai színpad követelményeikhez formálni. A közönség még velük tart, egyrészt mert nem tud helyettük kárpótlást találni más nemzet drámájában, másrészt meg az előbbi kor francia drámájának még élő hatása formálta ki a mai művelt emberek színházi ízlését s hagyományai még az epigonokban is vonzóak maradtak.

Henry Bataille a mai francia drámának legjelentékenyebb reprezentálója, — mindenestre jelentékenyebb, mint Bernstein, a kivel osztozódik a magyar közönség tetszésében. Tagadhatatlanul robusztus egyéniség, ki erős marokkal fogja meg a közönséget és a kevésbé élesen látók, a könnyebben szuggérálhatók szemében úgy is tud feltűnni, mintha súlyos, az élet éles megfigyeléséből és szerves meggyőződésből fakadó mondanivalói is lennének. A drámai technikát készen vette át elődeitől, itt-ott tágitott is lehetőségein: nála is néhány izgalmas, nagy jelenetre bomlik a cselekvény, folytonos fokozással halad a krízisig, az egészet kirobantó jelenetig, — míg aztán a befejező felvonás összefogja az egész konstrukciót. Mint epigonnál, nála még élesebben hangsúlyozódik ennek a technikának a tudatos, előre megkonstruált volta, a tulajdonképeni drámai tartalom fölötti uralkodása. És még jobban kiéleződik nála a francia drámának tradícionálisan kifejlődött retorikai jellege s a párbeszédnek az a természete, mely a szereplők szájába adott mondatok elmésségével igyekszik pótolni a pszichológiai jellemzés mélységét és finomságát. De viszont hiányzik belőle a régebbi kitűnő francia drámaírók eszrit-jének az a belső, harmonikus egysúlyozottsága, a világ és élet dolgain uralkodó fölénye, mely szenvedélyes és viharos jelenetek rajzában sem hagyta el őket s mely a francia árut különösen rokonszenvesse tudta tenni mindenütt. Bataille nyersebb, erőszakosabb, a diszharmoniókat nehezebben és tökéletlenebbül kiegyenlítő, mint pl. Dumas, Pailleron vagy akár Sardou. Nála a tradíció teljes uralma mellett már meglátszanak a tradíció kezdődő felbomlásának nyomai is.

Bataille új darabja, *A fátylak*, még erősebben mutatja az ő drámaírói jellemének hiányait és szövegeit, mint az előbbieket, melyeket budapesti színpadokon láttunk tőle. A régebbiek mintha erőteljesebbek, több belső igazságúak lettek volna és mindenestre érdekesebbek voltak. *A fátylak*-ban olyan ellenmondások tűnnek eléln, a melyek megrontják a darab hitelét s talán ez a főoka annak, hogy időnkint a színházi nézőtér legnagyobb réme, az unalom fenyeget. Valami újat akart hozni, Dumas és Sardou tanítványa lévén, egy új problémát, — de nem tud meggyőzni arról, hogy problémája igaz és hogy úgy oldódik meg, a hogy ő megoldja. A tudomány vezérei a fátylak, a kik mély erkölcsű munkálta az egész emberiség előtt járnak, nemes és tiszta intellektuális légkörben, a melynek fénye emberföltéteknek tünteti fel őket. Ha azonban ebbe az életbe behatol a mindennapi emberi élet valami zavaró eleme, egyszerre kiderül róluk, hogy ők is csak gyöngye, törékeny, esetlő-botló emberek. Az érzékek káprázata ő rajtuk is kifog, mint mindenki másan, megzavarja életük külső és belső harmóniáját, végzetes lépésekre ragadtatja őket. Triviálisan szólva, Bataille darabjából azt tudjuk meg, hogy a nagy tudós is ki van téve az érzékek mámorának, hirtelen szerelmi fellobbanásból ő is követ el bolondságokat, sőt bűnöket is. Szemmel látható, akármily jóízűssel van eltakarva, hogy Curiené, a híres természettudós világszerte sokat pertraktált esetének is van része benne, hogy Batailleban ennek a darabnak az alapfogolata megfogant.

Mindenki láthatja, hogy a mit a francia író tudunkra akar adni, az nem épen megeléző, sőt egyenesen közkeletű igazság. Ennél azonban sokkal rosszabb ránk nézve, hogy tételét, mely alig szorult bizonyításra, kissé túlbuzgón bizonyítja. Az ő nagy tudósa, Bouguet, a darab kezdetén felfedezi a rák baktériumát s azon a ponton áll, hogy felfedezze a rettenetes betegség gyógyítását is s ezért biztos jelöltje a Nobel-díjnak, a melyet az író, nyilván diszkreczióból, Rockefeller-díjnak nevez. Ezt megtudjuk az első jelenetek beszélgetéseiből, de egyebekben alig kapunk szemünk elé valamit is a tudós nagyságából. Néhány nagy szó a tudomány magasztosságáról, a magasabbrendű erkölcséről, melyet kifejleszt a vele foglalkozóban, nem győző meg. A színpadon a nagy embertől nagy cselekedetet várunk s csak akkor fogadjuk el nagyunk a többi szereplők, vagy a saját szavára, ha a következők csakugyan nagyunk is bizonyítják. Csakhogy Bouguet aztán mindvégig olyan dolgokat csinál, a melyek épen ellenkezőleg, nagyon is gyarló, ingatag embernek bizonyítják. Hogy a vér egy pillanatnyi felfolbanásában megelégedett nemeslelkű és gazdag szellemű feleségéről, a ki nemcsak életének, hanem tudományos munkájának is legkitűnőbb támasza volt, hogy az érzéki szerelm bűnébe esett a szép fiatal asszisztens-kisasszonnyal, a ki rajongó szerelmmel tekint fel rá, azt még értjük és el tudjuk fogadni, mert emberi dolog. Mikor azonban botlásának következtét kellene levonni s az emberi dologért emberi szenvedéssel fizetni, — akkor nagyon közönséges, sőt silány léleknek bizonyul. Felesége előtt, a kit saját leánya figyelmzetet az apa és az asszisztens közti viszonyról suttogó pletykákra, letagad mindent. Még ezt is el lehet fogadni, ha nem valami nagy erkölcsi bátorságra vall is. De mikor hazugsága kelep-czében beleegyezik felesége tervébe: hogy a pletykák elhallgatására véget össe kell a leányt házassítani Blondellel, legkitűnőbb munkatársával, a kinek sikere nagy részét köszönheti s mikor még maga is rábeszéli erre a házasságra becsületes barátját s megesküszik a gyanakvó Blondel előtt, hogy közte és a leány között nem történt semmi, — akkor bizony a jó Bouguet mint nagyon közönséges ember áll előttünk és semmit sem érzünk benne abból a tiszteletből, melyet a szerző kelteni akar iránta. Hiába kapja meg a második felvonásban a Rockefeller-díjat, hiába ünneplik hívei, hiába mond ő maga is határos, sőt szép dolgokat, nem érdekel többé, — nem bírjuk követni az író szándékát. Bouguet a tiszteletére rendezett ünnepély végén sok vonakodás után enged az asszisztensnő, immár Blondel felesége sürgetésének, fölmejjé éjjel öltöző-szobájába, de ez már nem érdekes dolog s inszczenirozásának még külső valószínűsége is hiányzik. Mikor Blondel rajta éri őt s rettenetes heves féltékenységű jelenetben ront rá, — ez már nem drámai robbanás, hanem csak a szerző mesterkedése a néző idegeinek felizgatására, ki-erőszakolása a harmadik felvonás után kijáró tapsoknak. Legjobb még a harmadik felvonás: Bouguet párbajban, Blondeltől kapott halálos sebbel jön haza; a hogy feleségével beszél, kifejezi iránta való áhítatos szerelmét, abban vannak benső hangok s a hogy utolsó lehelletével is tudományos örökségét igyekszik biztosítani, rávenni feleségét arra, hogy folytassa a munkát megölőjével, Blondellel együtt, emberi érzelmeinek teljes alárendelésével, — abban egy kis bepillantást kapunk arról is, hogy mi lett volna ebből a témából, ha Bataille igazi költő kezevel fogja meg. A vége, az asszoni ünnepélyes esküje, hogy meghalt férje tudományos végrendeletét híven teljesíteni fogja, kezeltfogva a gyűlölt Blondellel, — ez már merő retorika, szép és nem igaz. Harmonikus és gyümölcsöző tudományos együtt-dolgozás olyanok közt, a kik halálosan gyűlölik egymást, — lehetetlenség; a tudományos munka a legmagasabb fokon nemcsak az agy-

velők együttműködését kívánja meg, hanem a lelkekét is.

Bataille drámája azon törik meg, hogy az intellektuális nagyságot a színpadon bemutatni nagyon nehéz, ezt csak igazi nagy költő tudhatja, kiben megvan a minden nagyság megéreztetéséhez való készség. E nélkül pedig nem érzünk a drámában sem igazságot, sem igazi életet s nem bírjuk érdeklődéssel figyelni folyamátát. Ha a színészek, köztük különösen *Márkus Emilia, Pethes, Gál és Paulay* Erzi nem vitték volna bele a játékba a legjavát annak, a mit tudnak, akkor még jobban untuk volna a dolgot. Pethes és Gál a második felvonást záró nagy jelenetben olyan játékokat produkáltak, melyek csakis azért nem mondható nagystílusúak, mert a daraból magából hiányzik a nagy stílus, ezt pedig a színész nem adhat. *Rákos Alice* is helyt állott Bouguet leánya szerepében.

Ha valami olyan nagy pretenziókkal lép fel, mint Bataille darabja, akkor természetes, hogy ugyanilyen nagy pretenziókat is kell. Minden munkát a czélya, szándéka és az írónak a publikummal szemben elfoglalt attitudeje szempontjából kell megítélni. Abszolúte nézve, merev irodalmi szempontból, a Magyar Színház újdonsága, *Drégely Gábor* új komédiája, *Az isteni szikra* bizonyára nem állja meg azokat a tűz- és egyéb próbákat, melyeknek az irodalmi tetemrehívók alá szokták vetni a darabokat. De megvan az a nagyon jó oldala, hogy nem lép fel nagyobb igényekkel, mint a mennyit ki tud elégíteni, — sőt azt lehet mondani, egyáltalán nem lép fel semminemű igényekkel. Nem akar semmi különöset, nem pályázik a halhatatlanság semminemű formájára. Egyszerűen csak mulattatni akar, néhány jó órát szerezni egy vidámságot kedvelő, színházi dolgokban szerény igényű közönségnek. Ezt el is éri, mert becsületesen van csinálva, jó kedvvel, ötletességgel, karrikatúrával, a nevetetés mindenféle — nagyobára igen régi, de azért még mindig hatásos — fogásaival. Van benne egy jól kitalált alap-motívum, a mely eleven lesz mindig, a míg dilettánsok lesznek (azok pedig, sajnos, mindig lesznek): a dilettantizmus karrikatúrája, vannak a német vicezlapokból ismert *Serenissimus*-vicezek, vannak eléggé előekésodott zenei bohóságok, melyeket a brettlikról hoz fel az író a színpadra. Van egy kis aktuális iz is benne: főfigurája néhány vonásában emlékeztet a német császárra. Szóval *Drégely Gábor* nem túlságosan válogatos író, onnan veszi eszközeit, a hol épen a keze éri, de nem nyújtózik tovább, mint a meddig a takarója ér.

Az ő dilettánsa egy király, a ki képeket fest, szobrokat gyúr, zenét szerez, van egy operája is. Bebotlik — olyan indokolással, a mely épen csakis bohózatban mehet indokolás szamba — egy tudós történetíró lakásába, megismerkedik a tudós fával, a ki híres zeneszerző s ennek menyasszonyával, a ki híres énekesnő. Elmuzsikál nekik néhány részletet operájából, közli velük művészi ambícióját, melyet el kell fojtania, mert mint király nem léphet fel nyilvánosan. Hirtelen arra az ötletre jut, hogy operáját elő fogja adatni a zeneszerző neve alatt. A művész persze hiába kapálódzik, a királyi szó előtt meg kell halolnia. Az operát elő is adják, képzelhetni, milyen oonyodalmak között, természetesen a zeneszerző-király beleszeret az énekesnőbe, a ki ügyességgel, fortélylyal elhárítja mindenféle bohózatot komplikációk között. A végén a művészpár Amerikába megy vendégszerpelní, a király pedig elveszi az orosz csár leányát és egyelőre felfüggeszti művészi becsüvágát. Szerencsére a darabban mindez sokkal mulatságosabb, mint így elmondva s még mulatságosabb teszik a színészek: első sorban *Csoros*, a ki mozgásban, beszédben pompásan karrikirozza a királyt, *Réthey*, a ki az öreg történetíróból csinál kitűnő figurát, *Z. Molnár*, a zeneszerző és *Báthory Giza*, az énekesnő. *Dobi* is meglepően jó egy kis szerepben. *Schöppin Aladár*.

A MAGYAR NÉGYES FOGAT.

Ma már csak elvétve látni egy jól összfogott és jól behajtott négyes fogatot. Apáink korában, de még a mi gyermekkorunkban is, az ilyen fogat a magyar úr életviszonyai közé tartozott. Nem volt ugyan becsületbe vágó dolog, ha valaki földbirtokos és úr léteére két lovon járt, de körülbelül olyanba vették, mintha ma frakkban menne fel valaki az udvari bála és nem magyar díszruhában. Persze mikor még nem voltak vasutak, négy ló is nehezen húzta az alföldi sáros utakon a kocsi, azért lett a négyes általánosabb divattá nálunk, mint Európá bármely más országában. Talán jobban is szeretjük a szép lovat másoknál, számolni pedig nem tudunk soha. És sok vagyon szorult el a négyeseken.

A szép négyest nem volt könnyű összeállítani. Egyforma nagyságú, egyforma fajtájú, egyforma tartású s főképen egyforma járású négy ló kellett hozzá. A színük lehetett különböző, de azért egybeillőnek kellett lennie. Szürke p. o. sehogysa illett három pej közé, de ha szürke volt elől a jobbfelől (ostorhegyes) és hátul a balfelől (nyerges) akkor szépnek tartották, ha a másik kettő (a gyeplős és a rudas) sárga volt vagy pejszínű. Sokat kellett a lovakat csereberélni, a míg a kifogástalan négyes előállott. Azért a „jó kocsis” — a hogy a hozzá értő urat is hívták — folyton kepezkedett. S épenséggel nem tekintették becsületbevágó dolognak, valakire rászólni nagy pénzen egy roz lovat, vagy elcserepelti a rosszat a jóért. Ha nem is mentek annyira, mint a szentesi lócsiszár czigány, a ki nem hitte, hogy eszalhatatlan a pápa — mert hisz csak próbálna ő tőle lovat venni — de egészen úgy tettek, mint a Turgenyev orosz nemesei, a kik kifoghatatlanok egymás iránt a barátság nyilvánításai-

ban, de skrupulus nélkül egymás nyakába szózzák a kehes lovat.

Ép ezért szívesen túlfizették a becsületes úri lókupezest. De nem a „jó kocsis” szerették venni a lovat, mert az rendszerint lestrapálta. Híres ily kocsis volt p. o. egy félszázad előtt *Palóczy Laci*, a nagy hazafi *Palóczy László*-nak unokája, a ki a legszebb „nyolczasokat” vágta ki a négyesével (úgy fordult, hogy a kocsi kerekének nyoma egy 8 alakot irt le a talajon). Szívesen attól vásároltak, a ki a lovak összeállításában s behajtásában volt mester, mint p. o. *Flótnik Jászberényben*. Ő sorba járta a vásárokat, míg összeválogatott négy egybeillő lovat, s nem adta el őket míg kifogástalanul össze nem tanultak. A fogattal együtt négyes hajtó ostort (suhogót) is adott, a melyet maga font, s a melyet külön meg kellett fizetni. Mert a jó ostor csinálásához is érteni kellett, hát még a kezeléséhez. Azt nagy korában alig tudta megtanulni valaki. Mi gyermekkorunkban úgy gyakoroltuk a vele való bánást, hogy karó végére tettünk egy hatost, s a ki leütötte a négyes ostor csapójával, azé lett. S ennél is nagyobb virtus volt egy suhintásra egyszerre fútni meg az ostorral mind a négy lovat.

A négyesnél sokkal mutatósabb volt az ötös fogat. De az már luxus számba ment, s feszítésnek volt a jele. Hajtani sokkal nehezebb volt, mint a négyest, mert az elől fogott szélső jobb lovat nem lehetett gyeplővel kormányozni. De azért akadt nálunk is „jó kocsis”, a ki ép oly pontosan kormányozta a fogatát, mint a római verseny-kocsis, a kinek tudvalevőleg az első balról fogott lónak a hajtása okozott legtöbb gondot, az ötös versenyeken. S nemcsak gondot okozott, de sok szerencsétlenséget is, miután a czirkuszat körben kellett megkerülni többször egymás után, s miután a pályatér végén ütköző oszlop volt felállítva. Nálunk fél-

század előtt *Tahy Lajosnak* volt olyan betanult ötöse, hogy a mostani Koronaherceg-utczából (Budapesten) sebes ügetésben fordult be vele az akkor hegyes szög alatt élesen torkoló Kigyó-utczába. Az ő ötöse csupa fakóbból volt összeállítva, apró kicsi lovak voltak, egyformán magásra tartotta az orrát valamennyi s úgy összevágta mint a karikacsapás. Összejárt *Tahy* vagy ötven vásárt, a míg összeszedte őket, de alig került ezer forintjába a négy ló, s megvette őket *József főherceg* tizezerért.

A ló árára nézve különben érdekes megjegyezni, hogy a míg a luxus lóért „practium affectionist” kellett fizetni minden időben, addig a jobb rendű középfajta ló ára évezredek alatt is alig változott. A bibliában olvassuk, hogy *Bölcs Salamon* zsidó király nagyban üzte a lókereskedést, s a hadi czélokra alkalmas lovakat 150 ezüst siklusért adta darabonként a babilonbelieknek. Ez pedig 600 koronának felel meg a mi pénzünk szerint, ugyanannyinak, a mennyit ma a katonaság egy remondáért átlagban fizet. Persze nagyon drága lovak voltak a multban is, s *Nagy Sándor* 13 talentumot, közel 60,000 koronát fizetett egy trák lótenyésztőnek a híres *Bucefalusért*, a melyik pedig csökönys volt.

Az ötöst a nehéz hajtása miatt máshol nem igen kedvelték, még Angliában sem, a hol a négyes ma is divatos. Csakhogy az angolok nehéz kocsiába (az úgynevezett mail-coachba) nehéz lovakat fognak, míg minálunk a könnyű ló és a könnyű kocsi örvendett kedveltségnek. Vilmos moztani német császárnak is volt serdülő korában egy pompásan összeállított magyar sallangos szerszámú négyes fogata; de idehaza mind ritkábban látunk már ilyet, s lassankint csak a lókiállításokon gyönyörködhetünk bennük.

A BUDAPESTI TATTERSALLI LUXUS-LÓVÁSÁRON DÍJAT NYERT FOGATOK ÉS HÁTASLOVAK. — Jely Gyula (vitél). —

TAVASZI KÓBORLÁS.

IRTA BÁRSONY ISTVÁN.

Április volt s a fülöpszállási «Balázs» láposait elleppte a mocsári gólyahír százezernyi aranybokrétája.

A «Balázs» jökora rétség, nádasokkal, zombikossal, tóságokkal és kanyargó erőkkel tarkítva. A nád megnő ott harmadfélősekre is; a zombikosba néhol beléveszhetne a közéje csúszó ember; a tavak hinárosak és a mosolygó eget nefelejesmezőnek tükrözik; a kacskaringós erek sászszegélyzetében pedig vízi vad hűsöl, búvik.

A nádas tavasszal tulajdonképen csak gyér foltokban mutatja maradványát, mert fagyos télen levágják a nádréteget és széjjel hordják. De a zombikos annál jobban látszik aszottas üstökével; a tóság ilyenkor nagy síkvízre dagad, a melyen fodros hullámokat kerget a szél; az erek mentén pedig buján nyílik a gólyahír s később a kék iris.

Abban az esztendőben a márczius hűvös és zimankós volt. Az igazi tavasz csak áprilisban kezdődött. A hosszúsőrű vándorok, a nemes mocsári sneffek, a melyek után jártam, el-

késték észak felé vonulásukkal és a gólyahíres láposokban, meg az erek mentén, mindenütt ott lehetett őket találni. A gyönyörű sárga-virággal ékes réti szőnyeg búvóhelyei közt nagyszerű pihenésök eshetett. A mint magas-szárú gummicizmámmal végigróttam a tocsogókat, minduntalan röppent előlem egy-egy; néha még páros sneff is. Azok között már bizonyosan volt olyan, a melyik nem bírja meszire vinni a fészkelési vágyát s itt marad; letojik valamelyik zombikra és kivételesen nálunk köt.

Többnyire messziről keltek a szalonkák és egynemélyiknek sokáig néztem utána, a meddig csak láthattam. Hogy nyilalt ki az alacsony zombikosból s aztán csekkentve egy párt, neki indult gyors villanásával a végtelenek. Addig lestem, leszáll-e vajjon megint, a míg végkép el nem vesztettem a szemem elől. Akkor is úgy tetszett, mintha egy piczi pont rezegne még előttem igen nagy távolságban és mintha az az én sneffem volna. Bizonyosan érzéki csalódás volt.

Ilyen nagyon is sietős útja csak egy fajtának van a nemes mocsári sneffek közül. A közép-sneff az, a «gallinago». — Ez az, a mely híres — hogy ne mondjam hirhede — arról, hogy milyen nehéz löni; hogy cikl-czakkos kezdő-röpülése közben a vadász rendesen a «ciklbe» lö, a mikor ő (a sneff) már a «czakkban» van. Annyi bizonyos, hogy gyors kis szárnyas, — de azért csupán gyakorlat dolga, hogy valaki akár kitűnően is löjje. Legendákat hallottunk valaha arról az angolról, a ki nem is lött az egész sneffre, az neki csekély feladat volt, — hanem ha kettő kelt előle egyszerre, azt aztán biztos kézzel «húzta le» mind a kettőt. — Mintha bizony nem tette volna ezt meg a mi Főnagy Józsin is a szegedi Fehértó kubikgödrei közt. Annyi volt ott valamikor a sneff, hogy Józsi csak akkor lött, ha mindjárt duplázhatott is. Ha minden húsz vagy huszonötödik lövés után hibázott egyszer, akkor megpihent és küldte kitűnő vizsláját, hogy szedje össze az addig szerzett zsákmányt.

Volt ilyen remek magyar lövők valaha akárhány; Ritter Pistáról, a fehérmegyei gavallér vadászról is legendák hírtájták, hogy hogyan szedgeti le a vadruzázt az egekbe és hogyan nem is tud tán hibázni «mórsneffet». Hajh, ő nekik még állott a világ; — ő nekik még voltak lápjai, mocsarai, telistele vaddal, százféle fajta érdekes szárnyással, a melyre annyit lödözhettek, a menyit akartak. Lehetett alkalmuk; megtanulhattak löni,

FŐNAGY JÓZSEF, A MOST ELHÚNYT VADÁSZATI ÍRÓ. — Jelfy Gyula felvétele.

lévén gyakorlatuk a legnehezebben löhető vadspécziéseken.

Mondom, ezek után a nálunk csak átvonuló érdekes mocsári madarak után jártam, a melyeket meghoz, idecsalogat a kikelet, s aztán ha a tavasz jobban melegszik: eltűnnek tőlünk megint; — mennek feljebb északra költeni, és csak ősz felé kerülnek vissza hozzánk, újra mint átvonulók, a kik igazság szerint csak vendégeink.

Hogy mikor jönnek s meddig maradnak, az annyira az időjárástól függ, hogy néha már márczius közepén van a java-évadok; máskor meg egész márcziusban is csak úgy szállingóznak s aztán az első igazán szebb áprilisi verőfény özönével csalja ide őket, de viszi is tovább rögtön. Hisz' az a sneff, a melyet ma találók, tegnap talán még nem volt itt s holnap már nem lesz itt; — tovább megy a langyos éj leple alatt s a helyébe jövő tjjakkal és másokkal találkozzhatunk majd, a míg csak valamennyien el nem tűnnek tőlünk.

Az egész vonulás körülbelül négy hétre terjed a kezdetétől a végéig s április közepén túl már jobbra csak az azok vannak még itt, a melyek maradnak is, kivéve a dupla sneffet, a mely tulajdonképen később szánja rá magát a nagy útra és nálunk még május elején is mutatkozik néha.

De épen ez a szeszélyes bizonytalanság ingerli a vadászt, a ki nem sajnálja a fáradságot, hogy ellesse ezeknek a kis szárnyasoknak a szokásait s néha bizony keserves utánjárással vegye ki belőlük a dézsmát. Hacsak véletlen szerencséje nincs arra, hogy épen a java vonuláskor keresse őket, máskor bizony rengeteget járhat utánok süppedős talajon, ingó zombikon, a melyről ha leeszúszik, odáig szakadhat le a mély sárba, a hol kétágvá kezd válni.

Mentem mendegéltem, csetletem-botlottam, egyik zombikról a másikra lépegettem és akárhányszor nagyobb gondom volt az, nehogy gyöngye zombikra lépjek, a melyik meg nem bír, mint az, hogy röpül-e sneff előlem, vagy sem. A levegő felségesen üde és langyos volt; az ég fényes kékséggel terült fölöttem és körültem a rét már az újhódó zöldnek fiatal díszében pompázott.

Hovatovább el is feledtem, hogy vadászom. Mellékessé vált rám nézve a sneff tanulmány, s a lövés ügyesség; gyönyörködtem az Isten esodaszép alkotásában, a mely annyi kicsinek tetsző és mégis temérdek változatával vett körül.

Fejem fölött egy falka galambsniff süvített át és a mint kanyarodva egyszerre fordult az egész csapat, olyan fehér villanást mutatott a sok világos szárnyalj, hogy messziről egyetlen fehér vitorlalengésnek tetszhetett. Azután láttam, hogy ereszkednek, köröznek és végül hirtelen leszállanak valahova a sík mezőre.

A zombikjárás már elfárasztott; a kocsim nem volt messze, minthogy szokás szerint kísért a könnyebb járást vonalon. Intettem a kocsisnak zsebkendőjellel. Megállott s megvárt. Fújva kapaszkodtam fel s mentünk arra, a hol az a csapat bajnok-sneff volt.

Hisz' az én mocsári sneffjeimet megkaphatom később is, ha még bírja az inam a zombikjárás; de ez a vándoresapat «küzdő» tovább áll és aztán nem beszélék vele, pedig már színesek, tarkák, díszesek, gallérosak a hímek s ha egy párt lehetőnek kitömésre, az csinos szabadsz lenne. Hanem gyalogos embert ezek a fölöttébb vad madarak be nem várnak lövéstávolságra; kocsirol kell hát velők próbálkoznom, mint már annyiszor tettem.

A mint feljők igyekeztünk, messziről megláttam köztük egyet, a mely szörnyen lekötötte az érdeklődésemet. Egy remek fehér him volt az, a melynek a gallérija sötét aczéllékeséggel fénylett. A legritkább tarkázat volt ez, a mit valaha láttam a «küzdő» speciés» közt pedig ez a gázló olyan változó tarkaságú a hím példányával, akár a házi tyúk. A tojó ugyan mind egyforma szürke és iromba, de a hímek közt van mindenféle színárnyalatú, épen csak a fehér a ritkaság.

— Oda ne nézzem kend! sügtam a kocsinak; — ha észreveszik, hogy őket keressük, mindjárt világgá mennek.

— Dehogy nézek, sehova se nézek, mordult vissza a jámbor.

— Csak balra tartson kend, mindig balra; kanyarodni kell lassan és úgy jutni hozzájuk közelebb.

A kocsi szótfogadott. Kanyarodott, folyvást kanyarodott. Magam csak a «küzdőkkel» törődtem, feljők pislogtam óvatosan; néztem figyeltem, hogy futkosnak, rovarásznak, veszezkéznek a gyepen. A fehér volt legmesszebb; egy vörösgallérost már lehettem volna, de az most ingyen sem kellett nekem.

— Csak balra!... még egy kicsit balra tartson kend, édes atyámia. — biztattam a kocsiat.

Addig-addig balra, hogy zsupsz! nagyot locsant a víz s a két ló derekig tűnt el benne. Szerencsésen belebalagoztunk az érbe. Isten őrzött, hogy a kocsi is bele nem fordult mindenesztől. A nagy riadozásra persze elszálltak a «küzdők»; jó magam a hófehér zsákmány helyett fekete iszapot markolhattam, a mikor a kocsisal együtt nagy keservesen visszakoztattuk a félig eldőlt lovakat s a kocsiat a löcsénél, saroglyájánál fogva, kerekétáján markolászva, emeltük kijebb a kevésbé lágy talajra.

Most már azután igazán megérdemeltük a pihenést; száz mocsári sneffert sem folytattam volna a vadászatot; láttunk a réten egy kis boglyát, a melyet a gazdája kint hagyott volt, odatartottunk, pihenőre. A boglyából széthintettük a puha matracot magunk alá s azon elnyújtóztam, mialatt a kocsisom etetett.

Néztem az eget, így hanyatt fekve; láttam a fölöttem röpülő picziny legyeket, a melyek ép úgy a világ közepének érezhették magukat, akár csak magam, a ki itt most nem láttam, nem éreztem gondolkodó vetélytársat. A kocsiom a pipájával bibelődött és bizonyosan kisebb gondja is nagyobb volt, semhogy a fejét akárminő balga okoskodással törje, mint én, a kinek olyan nagy elégedetlenségem tudott az lenni, hogy lám, mennyivel jobb dolga van annak a röpülő legyekének, mint nekem, föld rögéhez kötött rabnak. És abban a pillanatban jött egy fecske és huss! elkapta az én irigységem tárgyát. Szépen jártam volna a legyecse alakjában

Hát nem bőlebb a kocsisom, a ki beéri a pipájával, ha dohányja van hozzá, és nem zúgolódik, nem vágik mindig másra?

Gyönyörű volt a «Balázs» innen szemlélve, erőll a szellős szénatrónról. A nád hajladozott rajta s fakó szálaít szinte a víz színéig suhogtatta, ha erősebb szél nyomta. A láposok sárga szőnyege összefolyt előttem s mintha aranykigyó lett volna, úgy kacskaringózott. Az aranybokréták fölött egy lamvasfehér ragadozó madár üszött lassú lendüléssel; egy réti héjja volt az, a legszebbjéből. A mikor nagyon közel ereszkedett a gólyahíres vizekhez: felriad onnan egy pár vadruca; a gácsér zománccos feje ragyogott a naptól; a tojó előre ment, vezetett; a párja nyomon követte más vizekre. A réti héjjának eszébe sem ju-

toit, hogy üldözze őket. Neki csak a fészken ülő madár lehet könnyű zsákmánya; a röpülőt utól nem bírja érni. De aztán nincs is az a sólyom, a melyik a nádasban bujkáló, a kigyókra kimerészkedő, a zombikos közt rejtőző fiatal vízi szárnyas úgy tudná lopkodni, mint ez a szárnyas macska.

Nézem, hogy milyen keesesen úszik, libeg, lendül, himbálódzik. És megint elfog az irigység: ha én úgy tudnék röpülni! És ime, dörren egyet a nádtömb közül, a hol a réti héjja épen átvonul s puff! a szegény madár lekalimpál a magasból.

No lám, ma nincs szerencsém a kívánságaimmal.

Ott bizonyosan a társam leleskedett s ő lött. Neki inkább a csónak a passziója; azon járja

TÉLI SYMPHONIÁK.

(Egy ciklusból.)

... Aludni kellene most és pihenni
A vastag, párnás, téli hó alatt,
Álmodni gazdag tavaszi mezőről,
Melyen szagos szelek hullámanak;
Játékról, csóktól, kacagó szemekről,
Borról, virágról, dalról — istenem,
De tél van máma itt a négy falak közt
S a tél beszélget én velem.

Emlékszem, kemény, hosszú telek voltak,
Kipárnázta az utcákat a hó.

A csend úgy járkált lopva házról-házra
S a csendbe nőtt, csak nőtt a takaró.

A hajnalok oly furcsák, szépek voltak.
Rorátéra mentek az asszonyok,

Kis lámpácskát vittek a kezükben
S a lámpák bele fáva pislogott.

Olyan keményen hallatszot beszédük
S a hó ropogott lábaik alatt,

A kapunk előtt hangosan köszöntek:
Cselédünk hánytá ottan a havat.

Elgondolom, de másként hullt a hó
A szűk, elfáradt, vén utcák felett.

A háztetőkre csakókat rakott
S a padlásablak mind ránknevetett.

És némelyik ház olyan furcsa volt,
Nagy jégesapoktól öszült a szakálla,

Barátságosan nézte a telet
S az hó-ruhákat aggatott reája.

Milyen fehér volt akkor a világ!
Fehér az ég, a házak és a föld

S a templomtorony is fehéren nyúlt
A felhők közé s ott az égnek dőlt:

S a puha, pelyhes, kóvár hópihék
Elgondolkozva, méltósággal szálltak,

A tenyerünkön úgy tartottuk őket,
Mint mennyből hullott angyalszárnyacskákat.

A viharoktól borzasztóan féltém,
És nálunk gyakran voltak viharok.
Egy tölesér futott az utcaközépen
S maga körül, mindent megforgatott.

A kapuk és az ajtók úgy resegtek,
A kályhacsöben ordított a láng,
A hó-ruhás fák mind levetkezdedtek
És összedőtt pár rozszant, vén palánk.

A padláson valaki folyton járkált
S a félelemtől sírt és nevetett,
A szél bezúzott néhány ablaktáblát
És ránk kiáltott szörnyű nevetet.

A kerek kút láncza sírt, nyoszörgött
S a forgó tölesér egyre-egyre nőtt —
Valaki azt mondta, hogy itt az ördög
S mi láttuk is az ablakok előtt.

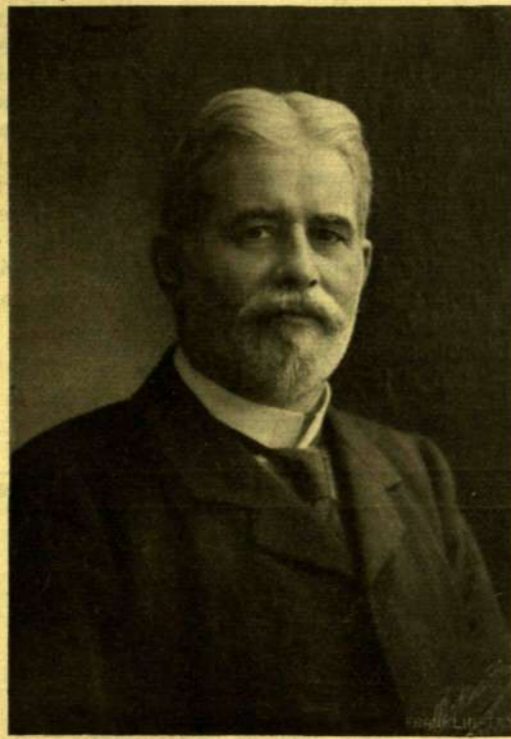
Majthényi György.

A FŐVÁROS ÉTKEZŐJE A VÁROSHÁZA EGYIK FOLYÓSÓJÁN, MELYET MOST RENDEZTEK BE A TISZTVISELŐK SZÁMÁRA. — Balogh Rudolf felvétele.

(Az előtérben állnak Heltai főpolgármester, Bárczy polgármester és Vasziljevics alpolgármester.)

HAMPEL JÓZSEF.

1849—1913.

Fáradhatatlan, sokoldalú és maradandó becsü munkásságnak vetett időnek előtte véget a halál, mely márczius 25-én körülből váratlanul elragadta Hampel Józsefet, a Magyar Nemzeti Múzeum érem- és régiségosztályának igazgatóját, a budapesti egyetemen a klasszika-archaeologia tanárát. Benne a magyar tudomány egyik legkiválóbb képviselőjét vesztette el, kinek hire hazánk határain messze túlterjedt; gyászunkban osztozik a külföld, melynek szakköréi jól ismerték és nagyrabecsülték az elhunytat, átvették és érdeme szerint értékelték kutatásainak gazdag eredményeit.

Hampel József 1849 november 10-én született Pesten, a középiskolát és a jogot itt végezte; első irodalmi dolgozata *A báni méltóság eredetéről és történetéről* 1868-ban jelent meg. A jogi studium azonban nem elégítette ki lelkét, hajlamait követve csakhamar irányt változtatott és a régészet tanulmányozására pártolt át, melyhez élete végéig hű maradt; 1870-ben a Nemzeti Múzeum régiségosztályának szolgálatába lépett s már ez évben tette közzé első szakbeli értekezését: *Aquincum történetének vázlatát*. 1876-ban a budapesti nemzetközi ósrégészeti kongresszus egyik titkárának választván, megbízták az országos régészeti kiállítás rendezésével, melynek leíró lajstromát francia nyelven tette közzé; ugyanakkor jelent meg hazánk őskori emlékeiről szóló szintén francia műve. 1877-ben az egyetem magántanárává habilitálta az archaeológiából, 1880-ban rendkívüli tanárnak nevezték ki az őskori történet tanszékére, majd 1890-ben Torma Károly utódként rendes tanára lett a klasszika archaeologiának. A délelőtti első órájában tartotta mindig előadásait, kilencz órakerig pedig átsietett a múzeumba, hogy a régiségért, melynek vezetője volt, igazgassa. Irodalmi működése elismeréseként a Magyar Tudományos Akadémia 1884-ben levelező tagjává választotta, 1892-ben meg rendes tagjai sorába iktatta; az Akadémia archaeologiai bizottságának előadója s folyóiratának, az *Archaeologiai Értesítő*-nek (1885 óta) szerkesztője volt. A Nemzeti Múzeum fennállásának századik évfordulója alkalmából a király az udvari tanácsosi méltósággal tüntette ki. — 1883-ban nőül vette Pulszky Ferencz nagyműveltségű, finom ízlésű leányát, Polyxenát, ki nemcsak a családi élet boldogságát teremtette meg számára, hanem tudós tevékenységének megértő, buzdító részese volt.

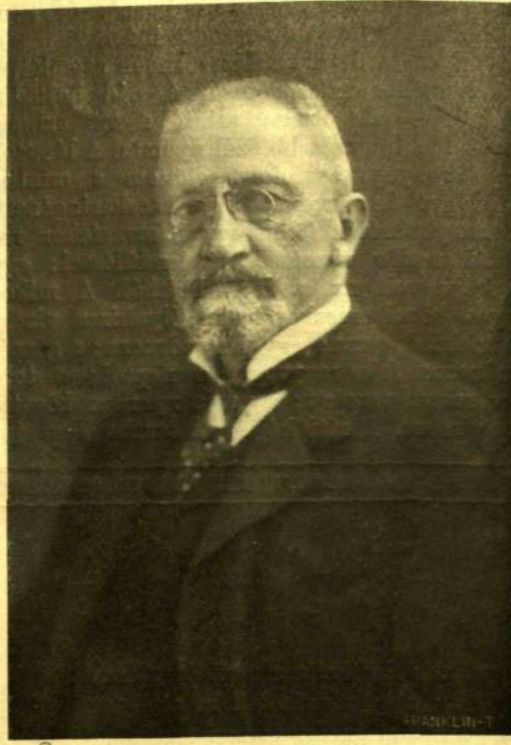
Hampel életének termése rendkívül gazdag, hazai meg külföldi szaklapokban, főleg az Archaeologiai Értesítőben közzétett dolgozatai valamint magyar és német nyelven írott önálló munkái kis könyvtárt tesznek ki. Magyar tudósokhoz illően főfeladatának tekintette, hogy a hazánk területén előforduló s hazai gyűjteményekben fölraktározott anyagot kutassa és tudományosan földolgozza. Működése négy nagy

területet ölelt föl: fiatal korában megkezdett ósrégészeti tanulmányait éveken át folytatván, megírta a bronzkor történetét hazánkban. Majd áttért a népvándorlás- és honfoglaláskori hazai sírokból és kincsekből származó emlékek ismertetésére és rendszerbe foglalására, a mi nálunk hasonlíthatatlanul nehezebb földadat, mint Európa más országaiban, mert míg például Észak-Itáliában, Német- és Franciaországban a népvándorlás idején rendszerint csak egy-egy nép telepedett le bizonyos ideig, hogy aztán helyet adjon egy másiknak, addig hazánkban a legkülönbözőbb törzsek szerepeltek, hol egyidőben egymás mellett, hol gyors váltakozásban egymás után, azonkívül a népeknek ez a hullámzása is tovább tartott nálunk, úgy hogy a stilsztikailag rendkívüli változatoságot feltűntető leleteknek ethnikai és chronologiai meghatározása a legnagyobb nehézségekbe ütközik. A felmerülő számtalan problémával csak Hampelnek széleskörű tudása, józan ítéléte, mely a merész hipotézisektől tartózkodott és a fantáziának nem engedett teret, valamint összehasonlító módszerének pontossága és az emlékeknek óriási tömegén uralkodó kitünő memoriája tudott sikeresen megküzdödni. Ide vonatkozó művei alapvető jelentőséggel bírnak, melyek meghatározták minden későbbi kutatásnak biztos kereteit. Ezen összefoglaló műveinek német kiadása a nemzetközi archaeologiai irodalom standard workjai sorába került és szerzőjének e téren európai hírt és föltétlen tekintélyt biztosított. Munkásságának harmadik köre, melylyel különösen élete utolsó szakában szeretett foglalkozni, hazánk, főleg Pannonia római kori emlékeinek méltatása; e nemű tanulmányaiban Pannonia történetéhez és művelődéséhez valamint a provinciális római művészet ismeretéhez nyújtott fontos adatokat; a Dunavidéki provinciákból származó, lovas istenségeket ábrázoló emlékek összeállításával és értelmezésével pedig az antik vallástörténetnek egy homályos szakára derített világosságot. Végül foglalkozott, avatottan és behatóan, az ötvös művészet és általában a hazai műtörténet emlékeivel is.

Munkásságáért a külföld is bőséges elismeréssel adozott az elhunytak. A legtöbb külföldi nagy archaeologiai társulatnak tagjává választották. A külföldi nemzetközi tudományos kongresszusokon, melyeken az egyetem, múzeum vagy akadémia képviseletében jelent meg, Hampel József mindig előkelő szerepet vitt; a köztszerteletnek örvendő, szeretetreméltó magyar tudóst rendszeren beválasztották az elnökségbe, s ő a munkálatokból mindig derekasan kivette a maga részét.

A tudomány nemzetközi foruma előtt utólagja Rómában, az archaeologiai kongresszuson láttuk szerepelni, a mult év októberében. Élénken él még emlékeimben az a diadal, melyet ott aratott. Nem az előadására gondolok, a melylyel — Pannonia vallási emlékeiről szolt — másfél órán át bilincselte le hallgatóságát, hanem arra a jelenetre, mely egy szakosztályi ülés végén lefolyt. Rostowzew, a szent-pétervári egyetem tanára, fényképekben bemutatta azt a főleg arany és ezüst tárgyakból álló nagy kincset, mely nemrég a poltávai kormányzóság területén napfényre került. A nagy hírű orosz kutató, mellesleg mondva egyike a legegységesebb látókörü archaeologusoknak, igazi tudóshoz illő őszinteséggel kijelentette, hogy e stílusokban rendkívüli eltéréseket mutató darabokkal szemben nem tud eligazodni és azért szaktársainak ítélete alá bocsátja. A fényképek kéziről-kézre jártak, de érdemleges válasz a föltett kérdésre nem hangzott el. Ekkor megszólalt Hampel. Egy figyelemre nem méltított kenyelből kiindulva, melyben gyakorlott szeme az avar lovas szerszámára ismert, kifejtette, hogy itt nyilván egy avar törzsfőnöknek vele sírjába temetett, kalandozásai közben összehordott hadipredájával van dolgunk, aztán neki melegegde megadta a lehetnek valószínű korát és a stilsztikailag annyira különböző darabok területi származását. Néma csendben hallgatták a magyar tudós fejtegetéseit, s mikor végzett, lelkesen megtapsolták. Biztos vagyok benne, hogy akkori hallgatói, az európai régészeti tudomány kiválóságai, őszinte részvétellel fognak értesülni arról, hogy Hampel József beszédes ajka örökélneműt.

Lang Nándor.

LENGYEL BÉLA.

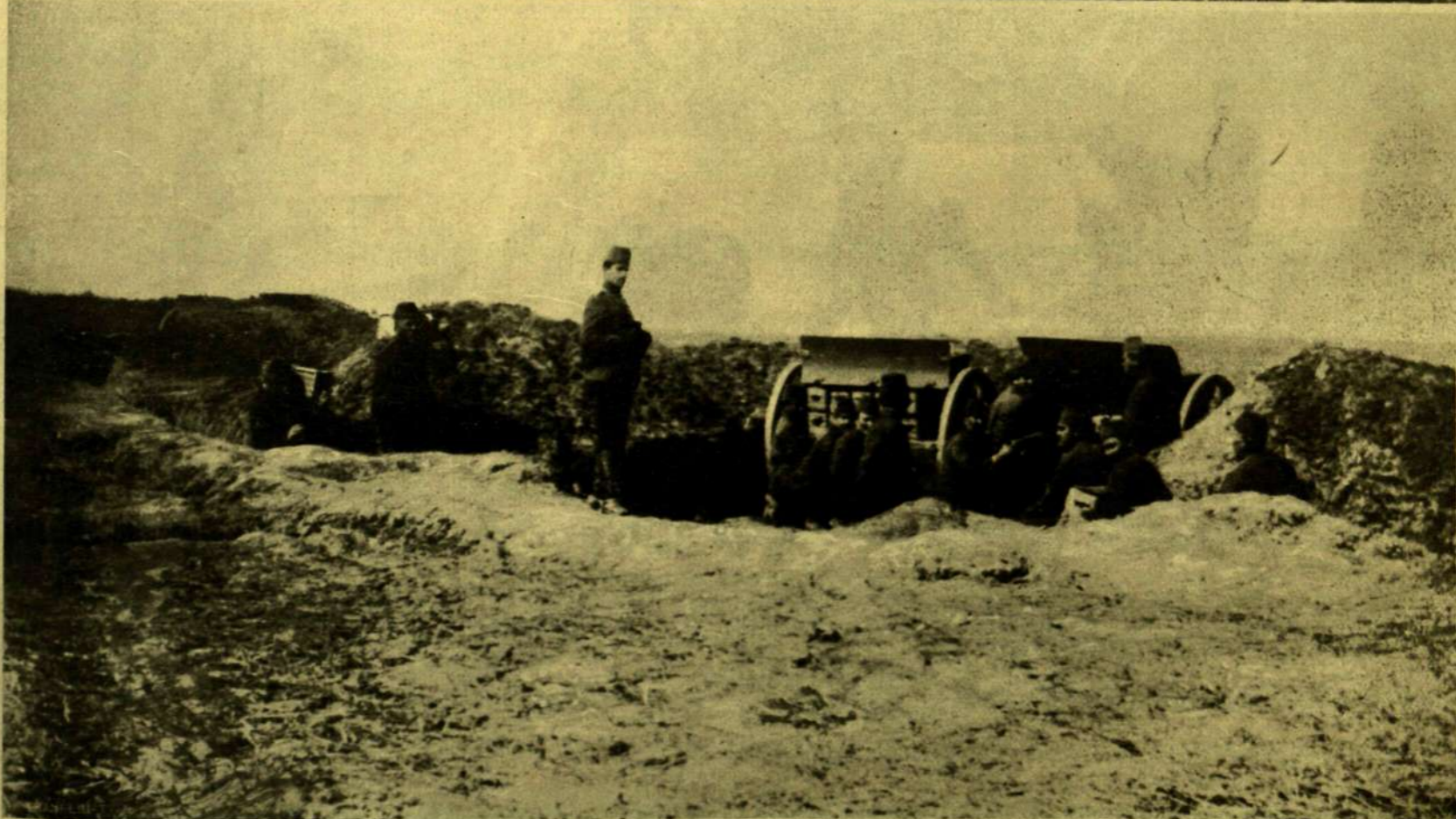
1844—1913.

Mesterét és társát a magyar kémiai tudomány alapjainak megvetésében, Than Károlyt, ki után ő reá szállott a vezérszerep kémiai kutatásainkban és e fontosságban egyre gyarapodó tudomány egyetemi tanításában, alig egy-két év múlva követte a halálba Lengyel Béla is. Ők ketten voltak a mai magyar kémikus-nemzedék túlnyomó részének tanítói, tudományos és irodalmi munkásságukkal is példát adtak neki s most rövid időközben egymás után elköltöztek mind a ketten az életből, a munka teréről, átadva utódaiknak nemcsak a munkát, hanem az általuk alapított tudományos hagyomány méltó folytatásának kötelezettségét is.

Lengyel Béla maga is Than Károly tanítványa volt. Eredetileg mérnöknek készült, meg is szerezte a budapesti műegyetemen a mérnöki oklevelet, de aztán teljesen a kémia tanulmányozására adta magát Than mellett, kinek csakhamar aszisztense is lett. Németországban akkor éltek virágkorukat a természettudományok, Heidelberg volt legfontosabb székhelyük, a hol oly nagy tudósok, mint Bunsen, Helmholtz, Kirchhoff stb. töltötték be az egyetem természettudományi katedráit. Hírnevük s a német tudományok kultúra vonzereje odavonzotta Lengyel Bélát is, a ki több éven át dolgozott Bunsen mellett s aszisztense is volt a nagy tudósnak. A francia-porosz háború vetette végét külföldi tanulmányútjának. Letette Heidelbergben a doktorátust s hazajött. Idehaza csakhamar magántanár lett az egyetemen, 1874-ben rendkívüli tanár, három év múlva pedig a kísérleti, analitikai és gyakorlati kémia rendes tanára.

Nagy tanítói és tudományos tevékenységet fejtett ki. Hallgatói voltak a kémiai szakra készülő tanárjelöltek kivül a gyógyszerészhallgatók s Lengyel Béla nagy hatással, kiváló tanítói érzékkel vezette be őket tudományába. Középkoraink kémia-tanítása és a magyar gyógyszerészség tudományos színvonalának emelése terén Than mellett az ő majd 40 évre terjedő munkájának volt a legnagyobb érdeme. Tanítványai szeretettel őrzik emlékét, mert emberséges, az ifjúságot szerető tanár volt, a kin megértett az igazi tudományos egyéniség biztossága, de ez csak annál méltányosabbá tette tanítványaival szemben való viselkedését.

Mint tudós kutató számos, a kémia különböző részleteiben végzett vizsgálatával derített világosságot addig homályban maradt problémákra. Az Akadémianak régi, tekintélyes tagja volt, — általában tudományos életünknek nagy tiszteletben állott reprezentatív alakja. Társadalmi körökben is nagyon kedvelték, a komoly, látszólag zárkózott tudós megírt társaságban tudott vidám és szeretetreméltó is lenni. Példás családi életet élt, 42 zavartalan esztendő töltött hitvese, Ney Aranka, Ney Ferencz egykori fővárosi reálszkolai tanár és nevezetes író leánya oldalán.

1. Török tábor Ermeni-Keninél. — 2. Ermeni-Keni és Csataldzsa közt drótsövénynt csinálnak. — 3. Elsánczolt török ágyúik.

A CSATALDZSAI HARCZTÉRREŐL. — A Vasárnapi Ujság eredeti félfvételai.

SÁNCZÁSÓ TÜRÖK KATONÁK ERMENI-KENINÉL.

SÁTORT ÚTÓ TÜRÖKÖK.

A CSATALDZSAI HARCZTÉRŐL. — A Vasárnapi Ujság eredeti főtételei.

1. Részlet Drinápolyból. — 2. Ferdinánd bolgár császár a drinápolyi ostromművekhez indul. — 3. Drinápolyi utca. — 4. A Maricza híja Drinápolynál. — 5. Konstantinápoly felé menekülő törökök. — 6. A drinápolyi nagy mecset.

DRINÁPOLY BOLGÁR KÉZEN. — A Vasárnapi Ujság eredeti főtételei.

LONDONI LEVÉL.

1913 március.

Még néhány hétig tart csak az, hogy London a londoniak legyen egészen. Akkor azután kezdetét veszi az a különös folyamat, a mely épen szakasztott ellentéte a vízbe dobott kő központról meginduló és egyre távolabbra terjedő gyűrűverésének. Májusban már megkezdődik ennek a folyamatnak az ellenkezője; a közvetlen közelben levő megyékből központtá tartó mozgással jönnek a vidéki birtokos családok; aztán valamivel tágabb körrel tömörülve London felé, jönnek a skót és ir arisztokrácia családjai is a «season»-ra és végre megindulnak a legtávolibb gyűrűk is, hogy mind Londonba szorúljanak össze: jön Franciaország és Amerika; London két leghívebb, évi látogatója.

Es London, a tapasztalt vendéglátó, tudja jól, melyik elemet mivel várja; boltkirakat, szállóbeli ételsor, mulatóhelyek jellege, műsorok mind alakulni kezdenek a vendégek izlése szerint, úgy hogy nekem sokszor úgy tetszik, mintha az, a ki a seasonra jön ide, már annyira az alakult, az alkalmazkodó Londont találja készen, hogy a valódit nem is látja meg. Hogy a rövid időre idekerült ember meg nem ismer London lelkéből semmit, azt ékezőszoval hirdetik a cikkek, a melyeket néhány hónapi itt tartózkodás után írnak (de bizony még második éve itt élő vendégek tollából is olvastam ennek a bizonyosságát). Hogy a maguk országában, otthon, a kontinensen, az olvasókat mulattatják-e az olyan cikkek, nem tudom, de hogy bennünket, Londonban élőket mulattatnak, arról jót állok. Magamról tudom, milyen jóízű nevetéseket köszönök én az ilyen felületes cikkeknek.

Hogy fel nem foghatták az angol főváros egész szellemét, azon nem lehet nevetni; de hogy ez csak eszükbe sem ölik, hogy talán csak ők nem képesek látni azt, a mi van és ezért avec l'orgueil de l'ignorance, peremptorikusan kimondják, hogy *nincs*, azon viszont nem nevetni nem lehet. Mikor elem kerül az a régi és a sokat forgatott pénzdarab laposságúvá koptatott közhely, hogy Londonban «mindenki csak a pénz után rohan», meg hogy itt «senki sem törődik a másikkal» és hogy a londoni ember «hideg és kedélytelen».

Ilyenkor mindig úgy tetszik nekem, mintha az én kedves, vendéglátó és nekem második hazát adó házigazdánknak, John Bullnak, meg nekem, vágnunk kellene egyet a szemünkkel és összemossolyognunk abban a tudatban, hogy: «Csak hadd beszéljenek! Mi tudjuk, a mit tudunk!» És tudjuk a többek közt azt is, hogy az olyant, a ki az idézett szavakhoz hasonlókat állít, az angol társaság valamért — nem fogadta be egészen. Ennek egyik jele mindig az is, ha az angolok valaki előtt nem mondják el, hogy micsoda emberbaráti munkásságban vesznek részt, micsoda munkát végeznek mások javára, önzetlenül, díj nélkül azok, a kiknél az ilyen munka mintegy a hálaadás azért, hogy másfajta munkájuk, a megfizetett munka jó anyagi eredménnyel járt, vagy hálaadás azért, hogy a sors ilyen megfizetésre váró fardozás nélkül is ellátta őket mindennel.

Ez az oka annak, hogy London legjobb társaságában (csak hogy hát persze, oda be nem lát az olyan kívül rekedt ember) jóformán az öröklött vagyon és a személyes tehetséggel megszerzett vagyon tulajdonosai közt alig van olyan, a ki valami derekas, önzetlen, humánus munkában érdekelve ne volna egész télen át. Tehát épen a kedélytelenség, a senki másnal nem törődés meg a kizárólag a pénz után futkosás nem igaz.

Csak hogy, mint mondom, az ilyen munkásság itt a jó társaságban szigorúan magánügy és nagyon *benn* kell már lenni egy-egy körben, hogy az ember előtt beszéljenek róla.

A multkor megint láttam ezt. Ebéd után volt. Mi nők, már visszamentünk a szalonba és ott ültünk a nagy kandalló izzó tüze előtt, miatt az urak még az ebédőben maradtak egy negyedórára. Estélyekről, divatról, premiére-ekről ugyanúgy szintén esett szó, mint kinek-kinek a társadalmi munkájáról; és igazán, természetesen épen az tette az egész hangulatot, hogy ez a

második, komolyabb fajta beszéd tárgy nem zárta ki az első fajtát, a könnyedebbet, sem pedig viszont. Ebből látszott, hogy a komolyabb tárgyat nem pózolásból emlegeti egyik a másik előtt, hanem mert ugyanúgy beletartozik az a jótékony munka is az élete érdekei közé, mint bármely más.

Eileen kezdett szöbia; egy indiai ezredes leánya, a ki nemrég tért haza Bombayból és a mint ott állt a kandallótűz fényében, a párkányhoz támaszkodva és boldogan élvezve feketekávéját, úgy tetszett, mintha arcának nap-sütötte finom bronzárnyalatában, hamvas eperpiros charmeuse selyemruhájának meleg színeiben is hozott volna haza valamit India nap-sugaras melegéből. Előbb arról beszélt nekünk, milyen élénk, mozgalmassá teszi az indiai helyőrségek életét a tisztai családok nagy összetartása és az a sok kisebb-nagyobb összejövetel, a mely egymást éri; aztán elmondta, hogy micsoda exotikus pompa tanuivá lesznek az angol tisztai családok akkor, ha valamelyik indiai maharadsánál van fogadóest; — azután Eileen kiitta az utolsó csepp feketekávéját és ugyanolyan élénken beszélt arról, mennyire fokozódik az a munka az indiai hadsereg legfőbb tisztjeinek az asszonyai között, hogy pl. az ezredesné, őrnagyne ugyanúgy gondviselője legyen az alantas katonák feleségeinek, mint akár az anglikán pap felesége a gyülekezeti asszonyoknak.

Mennyi szép részletet hallottunk az Indiába került ezredes angol úriasszonyainak munkájáról!

Majd Beryll vette át a szót. Aktiv, élénk modorához híven most is sétált fel s alá a szalonban, a cigarettáját végezve be és igazán, a mint érces fényű, kék és zöldes tónusokat játszó, csillogó selyemruhája ott söpörte a szőnyeget előttünk, nem volt csoda, ha valami szép pávára emlékeztetett bennünket, a melyik nem tehet róla, ha gyönyörködik a maga szépségében.

Es mégis, miről beszélt Beryll a legélénkebben? Arról az új, nagyszerű eredményű intézményről, a mely a legszegényebb londoni városrészek gyermekeit olyan módon tanítja most sok mindure, hogy a gyermek, átutatás sze-

Londoni látogató-ruha; egy fiatal leány modell-rajza.

rint játékszereket készít magának, de úgy, hogy jóformán mialatt megcsinált egy-egy baba szoba-, konyhaberendezést, észre sem vette, hogy megszerzte az ácsnak, asztalosnak, fazekasnak, kárpitosnak, szobafestőnek első tapasztalatait, első ügyességét.

A harmadik asszony meg, a kinek a gyöngyházzsínű alapra borított két-három színű ninnből megalkotott ruhája olyan szép volt, hogy többen szóval tették, megkérdezve, hogy most is ott vásárol-e, a hol szokott, egészen elkomolyodva felelte: «Nem; már egy éve végleg ott hagytam őket és soha többé egy fillérrel sem járlok a jóvedelműkhöz, hanem helyette a legmelegebben ajánlhatom minden kinek ezt meg ezt a czéget. És elmondta az okot. Az utóbbi czég jól bánik a munkásleányokkal, míg az előbbi egyáltalán nem méltányos irántuk; nem elég jó ellátás és nem elég szabadságot ad nekik, már pedig az a gyöngyházféhruhás asszony a munkásleányok egyik legnagyobb jóakarója; a ki az egyik városnegyedben levő bolti munkásleány-klubot nemesak rendszeresen látogatja, zongoráz nekik, míg a leányok táncolnak; rendszeresen nekik adja át a kiolvasott folyóiratait, hanem lassan felszerelte a klubjukat teadésny-készlettel, varrógéppel, pianóval.

Es így tovább. A londoni társaság nagyon sokat dolgozik és nagyon sokat áldoz, de ugyanúgy, a hogy ezt megtenni *good form*, vagyis illő, ugyanúgy *good form* arról senki előtt nem beszélni, a ki csak valamennyire is idegen.

Nem csoda, ha a dolgozó nőnek minden elképzelhető pályán egyre több és több a becsülete, nagyobb a tekintélye, mikor a társaságnak igazán vezető asszonyai is olyan szép eszközöket találnak a gyári, bolti leányok s más ehhez hasonlókhöz való közeledésre. Nem csoda, ha a leányok közül is egyre jobb és jobb elemek hajlandók a többiekkel együtt munkába állni, a mi így egyre emeli a munkát is.

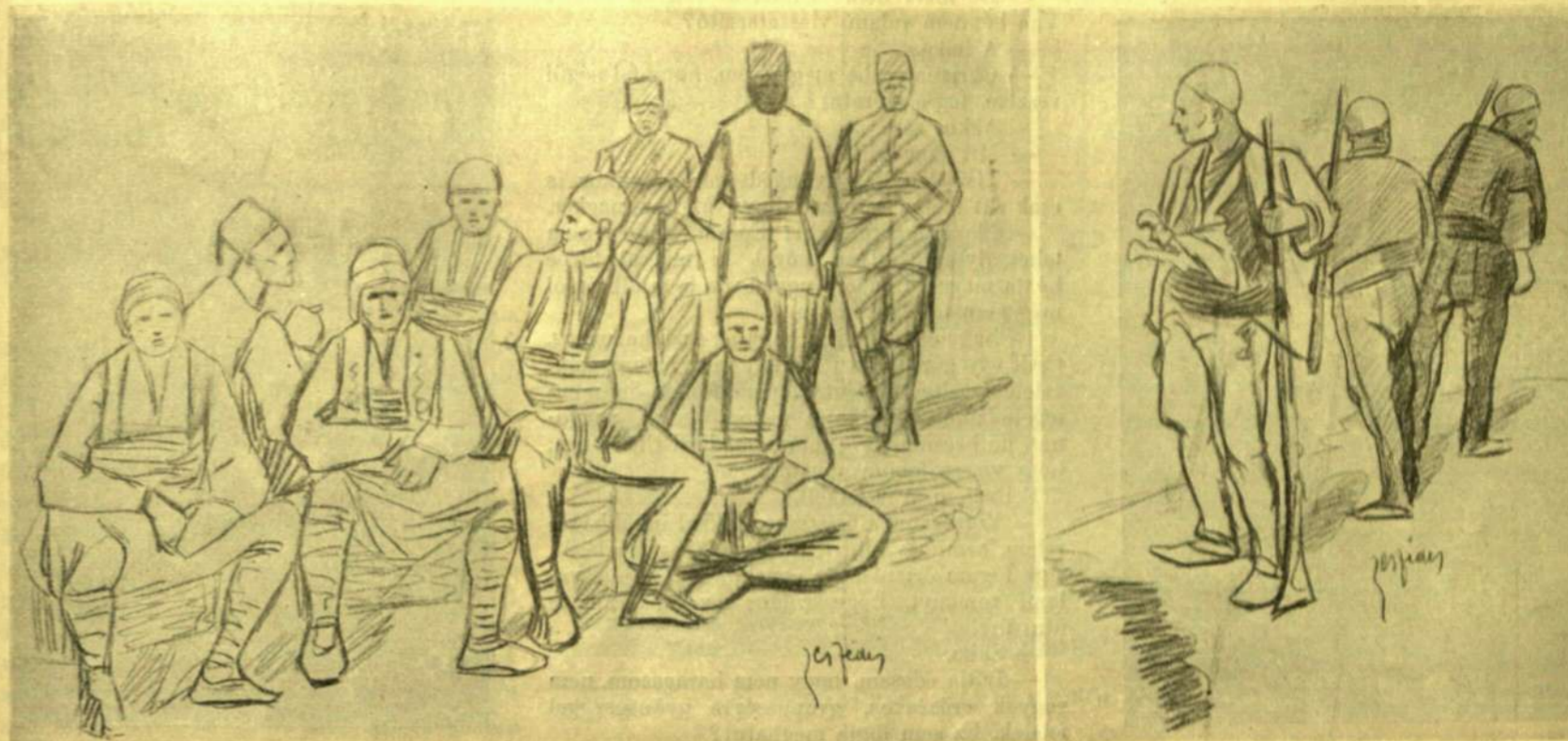
Hogy ma már milyen képességgel és késztséggel fog munkába pl. a rajzok tervezésével foglalkozó munkásleány, azt meglepetve láttam nemrég a Cadbury esokládégyárnak abban az osztályában, a hol a diszobozokat tervezik. Milyen ismerete van meg a munkásnőknél a stílusoknak és a színhatásoknak!

Ugyanez a rajzbeli ügyesség szerez jó fizetést az olyan nagy czégek modellrajzolóinak is, mint pl. a magyar születésű udvari szabó, Viola műterme. Benn voltam a multkor az új helyiségben. Új nemesak azért, mert most költözött bele a czég, de új a divatos színészésénél fogva is. A ki az iparművészetek színeli divatjait figyelemmel kíséri, szinte kitálja, hogy az új színterv alatt az ezüstszürkének és hamvaslilának azt a vegyítését értem, a melyről az iparművészek azt tartják, hogy semmi sem nyugtatóbb, enyhítőbb hatású az idegekre és semmi sem nyugalmasabb háttér más színek számára. Nos, a Viola-czég műtermében kell a nyugalmas háttér más színek számára, mert a folyton érkező vevők elébe ugyancsak szívárványos pompáját rakják mindannak, a mi a közelgő hónapokban kápráztatni fogja London.

De viszont, ellentétben ezekkel a csillogó és igen színes, igényteljes dolgokkal, — az a fiatal leány, a ki az új modelleket rajzolja, rajzol csodálatosan tompított, nyugodt hatású ruhákat is. És mikor megmondtam a czégnőnek, hogy a «Vasárnapi Ujság» számára szeretnék egy eredeti modellt, a fiatal modell-rajzoló ezt a rajzot adta, mint legújabbat. Mi több, annyira új volt, hogy várom kellett, míg a kockázást befejezte.

A közönség még nem látta a ruhát, csak a kivételes megrendelő, de azok azután rendelték is egyre-másra. Mert tavaszi séta- és látogatóruhái ez lesz a legkedveltebbek egyike. Finom sötétzsinű hajszaicsikkal kockázott kelme az aljhoz, a kabát aztán a csik sötét színével egyenlő tompa fényű selyem, vagy igen vékony posztó; hasonló színű az alakot áttekerő selyemöv is.

Az estélyi ruhák díszét megint más, de hasonlóan ügyes munkásnő tervezte és az ember minden ilyen műtermét úgy hagy el, hogy a női munka értéke egyre nagyobbak tetszik.

VÁBAKOZÓ TÖRÖK TARTALÉKOSOK.

Beszélés László konstantinápolyi rajza.

ALBÁN KATONÁK.

A SZERELEM AZ ÉN BÜNÖM.

Francia regény. (Folytatás)

December 7.

Miss Emily még nem tett czélzást átkozott találkozásunkra, de tegnap este láttam, hogy Closeburnnak hosszasan beszélt valamit, a ki elmosolyodott láttamra, de megvetés volt mosolyában. Oh, ha bántaná Emily rosindulatú vidaskodása és újját szegnő utálatos udvarlásának, akkor nem sajnálnám balga kíváncsiságomat.

Ma reggel megjött vadászruhám. Winnie azonnal felpróbáltta velem. Oly jól áll, hogy oda voltunk a londoni szabók ügyességétől. Winnie aztán lady Richmondhoz huzelt, hogy ő is megbámuljon amaz ruhában.

A jó, öreg hölgy megjegyezte: — Meg vagyok elégedve ajándékkal, valóságos remekmű. Önnek is tetszik? Igen? nos hát ölelje meg vén barátinőt, Christiane.

Winifred magunkra hagyott. Lady Richmond jóságától meghatottan nekifogtam és elmondtam a tegnapi eseményt.

— Látja, milyen ördögös egy lány ez az Emily, a ki pletyka főzésből mindent félre magyaráz! Ne sirjon kedvesem, nem olyan nagy baj, hogy egy testőrön rajta felejtette a szemét. Hagyja csak kicsikém, ne aggódjék az ilyen affektált érekeskedés miatt. Ha bevádolná a hercegnőnél, majd rendbehozok mindent. Ha lányom kérdőre vonná, csak annyit feleljen, hogy mielőtt kihallgatná őt, legyen oly kegyes lady Richmonddal beszélni. Akkor majd elismítoz mindent. Ne is köszönje meg, megértem én az ilyen kíváncsiságot, aztán meg kicsikém jól tudom, hogy nem bűn az, ha fiatal ember iránt fiatal lány érdeklődni kezd, úgy-e? Én is voltam valaha húsz éves; erről csak a közepes kornak szeretnek megfélekedni. Visszaemlékezni és megérteni csak az öregek tudnak igazán, sajnos! ez az egyetlen erkölcsi gazdagságuk.

Nemes barátinóm! Szívemről mily nehéz terhet gördítettek el anyai szavai. Mely hálámban könnyeimet át mosolyogva néztem rá.

December 8.

Rémes napom volt. A második falkavadászat zürzavarával kezdődött.

Este dinner közben, a fényáradatban, női testeken csillogó gyémántragyogás közt, vörös frakkoktól tarkított selyemruhák tömegében jöleső fáradtságot éreztem tagjaiban. De nem sokára a zongorához kellett ilnöm, hogy tánchoz játszsak a fiataloknak. Először négykére játszottunk Winniéval, de mikor őt is táncra vittük, egyedül maradtam a zongoránál. Nagyon lelkiismeretesen vertem a taktust, és elfásva — z ütemes mozgástól, kíváncsian néztem a bil-

ANATOLIAI KATONÁK. — Beszélés László rajza.

lentyükön járó ujjaimat, mintha nem is az enyének lettek volna. Kis, ideges, fürgé állatoknak látszottak, melyek énekeltek ugyan, de nem az én lelkem énekelte bennök.

Valaki egyszerre a fal közé s közém lopódzott és leült. Rögtön megéreztem, hogy Closeburn, de nyugodtan tovább játszottam és rá sem néztem.

Jóestét, Christiane, kisasszony! Biccenttettem fejemmel, azt remélve, hogy ez a néma üdvözlés elveszi kedvét. Csak hogy nem törődött ezzel a hideg fogadtatással, hanem ebbe a kegyetlen beszélgetésbe kezdett:

— Christiane kisasszony, nem fáradt ki szörnyen? Halálspádot, kedves gyermekem. Megsajnáltam, hogy teljesen kimerülve, mégis zongorázni kell a fiataloknak.

Megpróbáltam a véletlen segítségül hívni és nyugodtan, minden büszkeség nélkül feleltem:

— Ön nagyon kedves, uram, de nem vagyok fáradt.

— Az ember sohasem lehet eléggé kedves egy csinos nőhöz; kérem ne öltön ilyen merev arcot. Most már tudom, hogy mit tartsak vad viselkedéséről. Vallja be, hogy hálátlan velem szemben, ki elsőnek sottogtam gyengéd szavakat itt önhöz, és nekem köszönheti, hogy önben az iránt a ma Edward iránt vonzalom támadt, mert én ébresztettem fel izgatottságát.

— Uram!

— Christiane, ön kissé hálátlan. Hát nekem nem akar találkozt adni? Okvetlenül hajnalban öt órákor kell elutazni, hogy ezt elérjem? Megteszem, mert bolondul szerelmes vagyok önbe.

— Félrevezették, uram, csak véletlenségből voltam ott.

— Ilyen véletlenségre várok én is, érti, feltétlenül várok.

— Soha!

— Soha? Vigyázzon, mert szenvedélyesen szeretem. Két hónap óta napról-napra csak nő a szerelmem. Azt hiszi, hogy ezentúl, midőn tudom, hogy önnel a kastély folyosóin találkozni lehet, békében hagyom? Ne féljen, nem gúnyolódom tovább. Daczára a tegnapi reggeli kalandnak, forrón szeretem és azt ajánlom, hogy hívassa magát vissza Franciaországba, hová én majd utána megyek, vagy Londonban találkozunk, a honnét a szárazföldre Cannesba, Nizzába utazunk.

Erre elájultam. Holttestként zuhantam székekről a zongora alá.

Midőn magamhoz tértem, szobámban ágyamon feküdtem. Winifred szorongatta kezemet, arczomon kölni viz csordogált és egészen merev voltam a hidegtől.

Alighogy felvettem szememet, Winifred felkiáltott:

— Hála Istennek, nagymamám, már ébred. Ni, hogy vaczog. Mary gyorsan töltte meg forró vízzel ezt a kaucsuktömlőt. Hogy van kedves Nane?

— Jobban, Winnie, köszönöm, asszonyom, köszönöm!

— Alaposan ránkijesztett gyermekem. Winnie is megmondhatja, hogy még most is remegünk. Nem emlékezik semmire, úgy-e? A maczer hirtelen félbeszakadt és ön lezuhant. A derék Closeburn felkiáltott és jelelte őnt a zongora alól. Derekánál fogta meg, de az ön feje úgy hátrahanyatlott, mintha leakarna hullani. Karosszékre ültették, és hirtelen izgatott embergyűrű vette őnt körül. Végre én is odaértem, mert hát öreg létemre csak nehezen mozdulok. Winnie rémült arczsal élesztgette, míg csak két szolga és Winnie szobalánya nem jött, hogy szobájába felvigyék. Lassacskán viték fel, oly lassan, hogy követni tudtam, mert Winnie és én elkísértük, míg a hercegnő és

Dr. Imring Konrád, az igazságügyminiszterium elhunyt államtitkára.

Gladys újra táncot rendeztek, hogy vendégeik figyelmét a sajnálatos eseményről eltereljék. Végre szobájába jutottunk, Winnie felsavarta a villanyt, és lefektették őt, szegénykét, fehér ruhájában, fehér ágára.

Igen, jobban voltam — de csak testben, mert az erkölcsi megalázás megmaradt. Nem tudtam aludni, lázam volt, úgy hogy, midőn lady Richmond és Winnie eltávoztak, felkeltem és ledültem ezt a naplót írni.

Mi lesz belőlem? Vannak emberek, kiknek minden sikerül, másoknak meg minden balul üt ki. Illúzióm egyre-másra elmorzsolódnak, de lemondásom nem kétségbeesítő, bármennyi egymást kergető reményvesztésből fakad is, nyugodt, sőt majdnem megnyugtató, de mégis szomorú, oh! olyan mélyesen szomorú.

December 10.

Tegnap az izgatott éjszaka után, teljesen kiérdülten szobámban kellett maradnom.

Winifred, a drága kisike, egy pillanatra is alig hagyott el. Lady Surrey is meglátogatott:

— A vadászat fáradtságától és a hosszas zongorázástól lett rosszul. Pihenjen, holnapra majd kiheveri.

Igaza volt, ma már le tudtam menni. Elővigyázatossan nem engedték, hogy kimenjek a házból. A családi szalonban olvastam, azt hívták, hogy mindenki kiment, midőn egyszerre Closeburn megjelent.

Roppantul meghökkentem és minden erőm elhagyott, hogy ismét egyedül voltam vele.

— Mért sápadzik gyermekem? Nagyon megbántam azt, a mit önnek okoztam. Midőn a földre zuhant, megértettem, hogy milyen brutális voltam. Megbocsát!

Kezet nyújtott, de nem fogadtam el.

Christiane — hát nem akar megbékülni?

Nem, mert félek öntől.

Oh, drága szerelmem! Elkapta kezemet és csókokkal borította, nem engedte el, és közben lábamhoz ült.

— Ne rémüldözzék! Alávetem magam parancsainak, igérem, sőt esküszöm rá. De mondja csak, mért nem akar szeretni?

— Újra kezdi uram? Még reszketek a mult-kori bántalmazástól. Azt hiszi, hogy parancsra lehet szeretni? Ha már az első pillanattól kezdve másként viselkedett volna, talán vonzódtam volna önhöz. De emlékezzék vissza, hogy minden hozzám intézett szava csak sértés volt, hogy mindent elkövettem lelkem kínzására, hogy még pillantásai is arcpirítók voltak. Aztán mi-féle szerelmet kínál? A leglealacsonyítottabbat, ez minden, a mire méltónak vél?

— Magam sem tudom már, hogy mit akarok. Midőn ajultan karomban tartottam és magamhoz öleltem, mintha megszaktat volna szívemben valami. Christiane, egész lelkemből szeretem! Még egyszer kérem, fog-e szeretni?

— Nem!

— De mért nem! Undorító vagyok talán?

— Van bennem valami visszataszító?

— A lelke.

— Christiane, ha megígérem, hogy feleségül veszem, fog-e szeretni?

— Akkor sem.

— Mit akar tehát?

— Tiszteletteljes gyöngédséget és akkor is csak azt fogom szeretni, ki nyilvánosan megkér.

— Ide lyukadtunk ki! Épeszű ember nem tehet ilyesmit olyan nővel, ki mással hirbe hozta magát. Imádom ugyan, de a találkájáról még nem feledkeztem meg.

— Nagyon jól tudja, hogy ez csak hazugság. Csak egy gonosz és féltékeny lány beteges képzelete eszelte ki. Végére pedig, nem is mentegedőzöm. Kínálhatja nekem kezét, vagyónát, de becsületesre mondom, lord Closeburn, hogy vissza fogom utasítani.

Felkeltem, ő is felkelt.

— Vigyázzon, Christiane, sokkal inkább szeretem, sem hogy eltérjem másvalaki udvarlását. Úgy fogom őrizni akár egy kincset. Adjon valami reményt, hogy valaha az én óram is ütni fog.

— Soha.

— Látja édesem, hogy nem haragszom, nem vagyok erőszakos, gyöngeségre gyöngeséggel felelek. Ez sem fogja meghatni?

— Soha.

— Majd meglátjuk!

Mielőtt félrengorhattam volna, elkaptam és homlokom csókol.

Ez a jelenet ismét megrázta idegeimet. Alig-hogy talpraálltam rosszulletémből, ismét fuldadoztam. Támolyogva nyitottam ablakot és egy karosszékre rogtam előtte. Arcomat zsebkendőmbe rejtettem, midőn valami a térdeimre hullott; virágok voltak, melyeket az ablakon át Closeburn dobott be. Elsietett a nélkül, hogy hátra tekintett volna.

December 12.

Minden lelki megrázkódás után nyugalom következik. Lord Closeburn oly kifogástalanul viselkedik, hogy kis hiba majdnem megbökkenek e változástól. Csak egy dolog okoz felelmet, hogy attól a délelőttől kezdve szalonomnak asztalán mindennap virágokat találok. Legelőször azt hittem, hogy Winnie figyelmének köszönhetem, de midőn órát adtam neki, ezt kérdezte:

— Mily csinos eszokor. Ki ajándékozta meg vele?

— Fogalmam sincs róla!

— Alighanem édes atyám, mert ő is tudja, hogy ön mennyire szereti a virágokat.

Nem mondtam ellent, de a virágok száma mindig annyi, mint a mennyit Closeburn mult-kor az ölembe dobott. Utóbb lord Surrey-vel is beszélgettem virágokról, a ki azt mondta:

— Miből csak kívánczik utánuk, menjen az üvegházba és szakitson le annyit, a mennyit akar. Semmiféle virágoskor sincsen oly jól összeválogatva, mint az, melyet egy csinos lány köt magának.

Tehát az öreg lord sem az ajándékozó. Megkérdeztem szobám emeletének inasát, nem látta, hogy valaki szobámba lépett volna, Mary nemkülömben. Ez a titokzatosság Closeburnra vall.

Békét akar kötni, szivesen el is fogadom, mert kifárasztott ez a nema küzködés. Csak, nehogy azt képzelje, hogy örülök virágainak mindennap leviszem csokrát és tüntetően ott felejttem valamelyik asztalon.

Ma este elkábultam a szalonok fojtó levegőjében, a miért megkértem a hercegnőt, engedje meg, hogy távozhassam. Pár perc múlva Winnie utánam jött és szobámban együtt gyönyörködünk a játékszerekben, melyeket a Jézuska Franciaországból hozott a gyermekeknek. Winnie hirtelen megkérdezett:

— Ugy-e nem haragszik meg? De abban a pillanatban, midőn a hallban a lépés felé tartottam, hogy az est végét önnel töltsen, Willie, a ki meghallotta ezt, megkért, hogy velem jöhessen. Első pillanatra azt hittem, hogy nem lesz kedvére, de aztán eszembe jutott, mily jó ön, úgy hogy nem fogja megtagadni kívánságunkat.

— Jobban szeretném, ha egyedül maradnánk, Winnie. Mindenesetre is illetlenség volna pongyolában fogadnom őt. Legyen okos és üzenje meg Closeburnnak, hogy ne jöjjön.

— Pongyolája eaerszer illedelmesebb, mint

Dr. Nagy Dezső, most elhunyt volt országgyűlési képviselő.

kivágtott ruhám és én oly boldog volnék, ha együtt lehetnék Williammal. Engedje meg!

Felelni sem volt időm, midőn máris kopogtatás hallatszott és Winnie «szabad»-ot felelt rá. Closeburn volt.

— Köszönöm, hogy látogatásomat megengedte Nérans kisasszony.

— Uram itt is Winifred parancsol, csak az ő vendége.

— Igen, Will, az enyém! Nem örül neki? Fekete tündérem csak félig-meddig egevezett bele, de a végén belenyugszik ő is minden szeszélyembe.

— Fekete tündére ma este fehér tündér; — és hozzám fordulva; — Oly sápadt, mint ruhája, talán beteg, kisasszony?

— Nem uram.

Hideg, hallgatag maradtam és úgy tettem, mintha minden figyelmemet egy babaruha kötné le, melyet Florriának készíték.

Winnie örülve udvarlója társaságának, vidáman csacsogott. Tisztán, ártatlanul és csakis az ő érdeme volt az egész társalgás ezen a szomorú estén. Nem vette észre, hogy Closeburn engem mily nyugtalanul üldöző kíváncsisággal környezett.

Az egyik pillanatban, midőn legyezők kerültek szoba, Winnie szalonomból hálószobám felé indult, hogy kihazozza egy régi legyezőmet, Closeburn közelebb húzódott hozzám és midőn Winnie eltűnt, megfogta kezemet:

— Mily halovány, beteg? Haragszik rám?

— Kérem, hallgasson!

— Mért veti meg virágaimat? Mindennap kidobja. Nem jelentenek-e bocsánatkérés! Mért haragszik rájuk is?

— Mert öntől erednek.

Winnie visszajött, Closeburn pedig felkelt és idegesen járt-kelt.

Aztán verseket olvastunk, de nekem nagyon kínos volt a helyzetem, mert Closeburn Winnievel közre vett és egészen közel simult hozzám. Én meg mocezzanni sem mertem, nehogy Winnie meglökte eláruljam ezt. Mi fog megszabadítani ettől az embertől? Utálom, gyűlölöm! Önmagamot pedig megvetem a felindulásért, melybe szerelmes szemekem lágy tekintetere akaratlanul is belesodródott.

Kétféle természet lakozik bennem, és ez a kettősség megőrjíti, mert miatta nem tudok módot találni, hogy megszabaduljak üldözömtől.

December 15.

Öreg dajkámnak nyugodt, vidám, majdnem tréfás levelet írtam ma reggel.

Ne is sejtse szegény, hogy mily fájdalmas végletek közt hanyódik életem. Szenvedek, mert valaki szeret, nem furcsa ez? Szerelmem gyűlöz, de ép oly súlyos helyzetem mintha gyűlölet ellen kellene védekeznem. Éjjelem és nappalom lidércnyomása lett, mintha megbabonáztak volna.

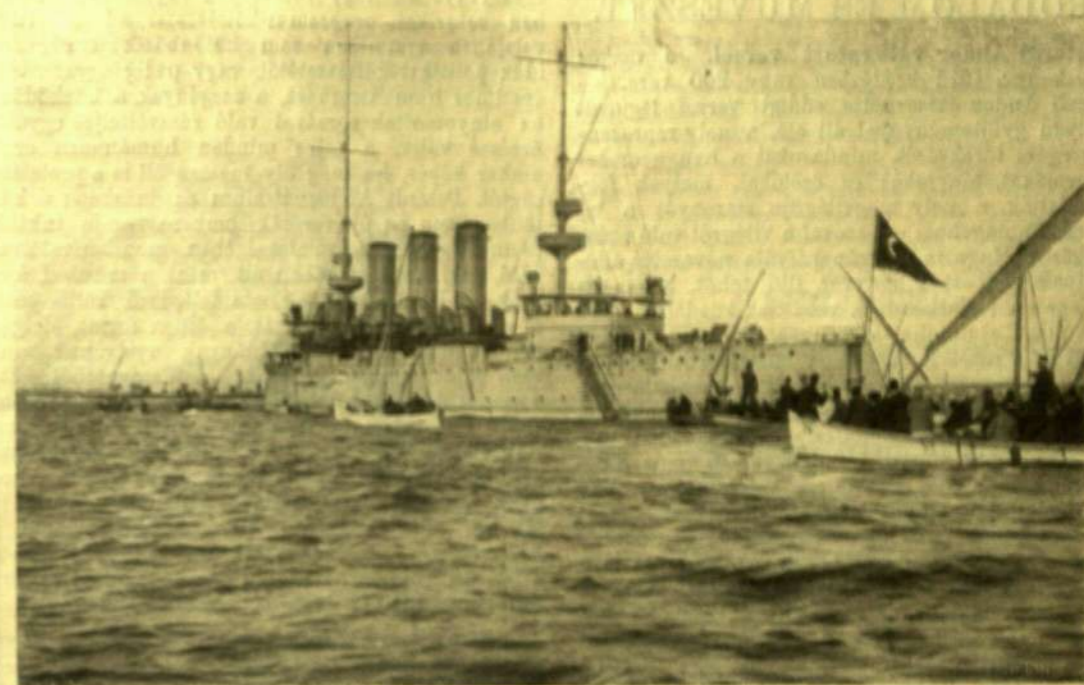
(Folytatása következik.)

AZ ÚJ TABÁN.

A régi Ráczváros, Budapestnek ez a maga eredetiségében legtovább fennmaradt egyik legfestőbb ősi területe, úgy látszik valóban végső napjait éli. A Tabán egész területét tudvalevően a főváros — modern művészeti és városrendező szempontból — leromboltatja és bérház-, valamint villanegyedde fogja átépíteni a legközelebbi öt év folyamán.

A főváros, főleg a pesti oldal csaknem példa nélkül álló rohamos fejlődésében, csodálatos módon benn a város szívében a fejlődéstől csaknem érintetlenül maradt fenn e vidék eredeti állapotában; zeg-zugos utcáival, apró festői csoportosítású, dűledező házaival. Körülötte pedig minden megváltozott, közvetlen környezetét is a fejlődés ugyancsak átalakította. Elkészült a királyi palotának a Tabánra néző szárnya büszke arányaival; felépült az Erzsébet-híd, hogy impozáns íveivel ezt a városrészt egész közel hozza a főváros szívéhez, a Belvároshoz. A hiddal kapcsolatban kiépült a Döbrentei-tér, a Duna-part fényes palota správal. Sőt e városrészt egyetlen forgalmi útján az Attila-körúton is épült fel néhány nagyobb ház. Maga a Tabán ennek dacára lényegében megmaradt eredeti állapotában, pedig már régebbi időben volt e városrészt névre megállapított szabályozási terv. Csak hogy e vidék sajátos alakulatánál fogva emez tervbe vett kis mérvű korrekciónak a befogadására sem volt alkalmas. Azok a girbe-görbe, gyakran pár lépés széles zsákutcába vezető sikk-török kőre csoportosított telkek, a legtöbbszor szűk kis udvarok köré csoportosított házak sehoggy sem illeszthetők be a szabályozási tervbe. Ebből a vidékből egy csak közegészségügyi és tűzrendészeti követelményeknek is megfelelő városrész ki nem alakítható.

Ezt ismerte fel Bárczy István mindjárt polgármestersége legelején, mikor a Tabán régi szabályozási tervében a meglévő utca hálózat korrekciójával iparkodtak alkalmazkodni a régi telekalakulatokhoz. Bárczy már a megoldás pénzügyi részére való tekintettel arra az állapontpontra helyezkedett, hogy a szabályozás kere-

A HAMIDIE TÖRÖK FÁNCÉLOS HAJÓ, MELY AZ ALBÁNIAI PARTOKON SOK BAJT OKOZOTT AZ ELLÉNSÉGNEK.

tébe az egész elhanyagolt terület bevonassék, s a régi tulajdonjogi határok megszüntetése érdekében a főváros az egész területet megszerzi és egységes szabályozó terv szerint újra értékcsíti. Intenciója szerint az egész Tabán területét felölöl több ilyen terv készült el. Mindegyike a régi telekalakulatok figyelmen kívül hagyásával, modern új városrész létesítésére irányultak. Hosszas hivatalos tárgyalás után dr. Harrer Ferenc tanácsnoknak sikerült a kérdést annyira előre vinni, hogy az összes hivatalos tényezők a Tabán rendezésére elfogadták a Wurga László műszaki tanácsos által készített tervet. E szerint a mintegy 80,000 négyszögöl nagyságú s a főváros által megszerzendő területnek összes épületfelbon-tatnak, csupán a Rácz-templom, az Attila-körút és Görög-utca sarkán álló négyemeletes bérház, a Rácz-fürdő, a Fehérsas-téri és Czako-utcai iskola illeszthetnek be az új városrész tervébe. Most ennek az elfogadott tervnek gipszmodellü topográfiai képe került bemutatásra. Wurga László vezetésével, Boné Rudolf

A TABÁN ÚJJÁÉPÍTÉSÉNEK GIPSZ-MODELLJE, MELYET A TERVEK SZEMLELTETÉSÉRE A FŐVÁROS ÉPÍTÉSZETI KÉZSÉTEK.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Peterdi Andor válogatott versei. Jó vaskos verseskötény, sűrű szedésben vagy 200 vers. — Peterdi Andor összeszedte eddigi versei legjavát és olyan gyűjteménnyel áll elő, amely reprezentálja egész tőrekvését, mindazokat a hangnemeket és formákat, tárgyakat és ezékat, melyek foglalkoztatják, a mely megvilágítja viszonyát a világhoz, önmagához, — szóval a világról való egész felfogását. Maga is nyilván pályája nevezetes állomásának érzi ezt a könyvet, illő tehát, hogy érdemlegesen foglalkozunk vele. Sok küzdelem közt, mint maga elmondja, szegényes, alacsony sorsból indult el s most is folytonos küzdelemben él s az az út, melyet az életben megjárta, meghatározza költői munkáját is. Küzdelesei visszhangja az a sötét, fájdalmas alaptónus, az a bánatos melancolia, mely átérzik minden versén, még a derűlebb hangokon is. Faluról, valahonnan a Vág mentéről jött s a gyermekkor emlékei még most is visszahúzzák a faluba, vágyakozva gondol rá vissza, el tud ábrándozni képein és még ma is a természettel összetartozónak érzi magát. Nála is megszólal a mai lírának egyik legjellemzőbb motívuma, a városba szakadt embernek visszatérő érzése a faluba, mely az ifjúkori emlékek fátyola alatt érzemesz színe öltözik és kedvesnek, szépnek tűnik fel. Peterdi Andor legsikerültebb versei épen azok között akadnak meg, a melyek erről a motívumról szólnak, a természethez való visszavágyásról s melyek egy-egy természetzi képet próbálnak verső összefogni. Egy másik nagy csoportja az családi életet éneklő s a hitvesi és apai szeretet boldogságát, a melybe, mint valami fenyegető árnyék sötétlik bele minduntalan az élet gondja, törődése, az anyagi gondok terhesége. Ezekben is talál szép hangokat, bár a konvencionálisnál ritkán emelkedik magasabba, új motívumokat nem igen talál meg s nem tud szabadulni a családi költészet legfőbb veszedelmétől, melyet csak a legnagyobb, tehát mindenben végtelen gazdagságot és változatoságot találó költők tudnak elkerülni: az egyhangúságtól. Egy harmadik csoportja a verseknek a proletárköltészet tárgya- és hangköréből való. Sajátosságos, de mindenképen megmagyarázható dolog, hogy a proletár-mozgalom, a mai élet egyik legfontosabb eleme, nem tudott magának saját, önmagából lelkészett költészetet teremteni. Mindössze átvette az eddigi hagyományos költői formákat és azokba igyekszik beleolteni a maga különleges mondanivalóit, a minek

eredménye az, hogy voltaképpen vagy csak merőben retorikai program-költészetet ad, a mely velejében semmiben sem különbözik a régebbi idők politikai költészetétől, vagy pedig egyszerűen érzemes humanizmussá, a szegények, a kizűkök, az elnyomottak sorsával való részvétellel együtt-érzéssé válik, a mire minden humanusan érző ember képes, ha még oly messze áll is a proletár-ságtól. Peterdi Andornál sincs ez másképp; ő különben sem az új formák embere, ereje inkább ösztönösében, becsületességében, mondánivalóival való lelki azonosságában áll, mint a művészi formák eredetiségében, — nem felfedező költő, csak a már meglevőknek variálója. Épen forma dolgában vannak legnagyobb hiányai, nyelvének nincsen saját zamata, friss, a mondánivalóiból közvetlenül áradó lendülete, képes beszéde majd mindig a hagyományok körében marad és ritmusainak ritkán van igazi belső muzsikája. Inkább az az tud érdekelni, a mit mond, mint azaz, a hogyan mondja. Szerencsésebb pillanataiban itt is feljebb tud emelkedni átlagos színvonalánál s könyvében van nem egy teljes erejű, szép vers s általában véve is az egész könyv minden esetre figyelemre méltó jelensége mai líránknak.

A Majthényiak és a Felvidék. A Majthényi-család nemcsak a legrégebbiek és legkiterjedtebbek egyike a Felvidéken, hanem történelmi szempontból is a legnevezetesebb családok közé tartozik. Nagy történelmi szerepet a család tagjai nem igen játszottak, nem került ki közülük nagy hadvezér vagy államférfi, de mindig részt vettek a magyarság s különösen a Felvidék minden fontosabb mozgalmában, a maguk országzászónék vezetői embe- rerei közé tartoztak. A család története tehát a mindenféle közéleti és társadalmi kapcsolatok révén, melyek belejárának, valóságos egy darabja a magyar történelemnek s mintegy tipikus képb- ben mutatja be a régi főúri és nemesi családok viszonyait, köz- és magánéletét. A magyar történelemmel foglalkozók szemében tehát nagy- fontosságú forrásmű lesz az a nagyterjedelmű könyv, melyet Szerémi és Ernyey József irtak és adtak ki a Majthényi-családról. A most megjelent könyv csak első kötete az egész műnek. Az első ismert Majthényi-óstól, 1240-től viszi a családfát egész körülbelül a mohácsi vész koráig; gazdag oklevéltári anyag alapján sorra vesz minden is- mert családtagot, elmondja róla a felkutatható adatokat, jellemezve azokat a kapcsolatokat is, melyekkel a Felvidék történeti eseményei hatás- sal voltak a Majthényi-család sorsára. Renge-

teg kulturtörténeti és politikai adat van felhal- mozva a könyvben, a mely valóban nagy és el- ismerésre méltó szorgalom és tárgyiaszeretű műve. Genealógiai szempontból is lehetőleg pontosan és nagyon áttekinthetően tárja fel anyagát a könyv, a mely egyike a legkiválóbb magyar családörté- neti munkáknak.

A „Jó Pajtás”, Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja legújabb, április 6-iki számába Benedek Elek, Endrődi Béla és Lampérth Géza irtak verset, Szemere György elbeszélést, Sebők Zsigmond új, nagyon érdekes regényt kezd. A milliomas fia című, Zuboly arról ír cikket, hogy mit és hogyan tanulnak József főherceg gyermekei, Zsiga bácsi egy új mókáját mondja el, Rákosi Viktor folytatja regényét. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A „Jó Pajtás”-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal. (IV. ker. Egyetem-utca 4.)

Uj könyvek. Peterdi Andor válogatott versei. Budapest, «Mű- hely» grafikai intézet.

A Majthényiak és a Felvidék. Történelmi és genealógiai tanulmány, irták Szerémi és Ernyey József. I. kötet. Budapest, Benkő Gyula könyv- kereskedése.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közlebbi napokban: BÁRÓ BRUCKEN- THAL GYULA, 80 éves korában Szendelak-Magorón. — PERSEBERG EDE pápai főpap, érkanonok, 75 éves korában Kassán. — NÁDASDI TERSTYÁNSZKY DEZSŐ alesperes-plébános Pényeslitkén. — TRAMKÓ MIHÁLY állami elemi iskolai igazgató tanító, 53 éves korá- ban Sárosbertőn. — KENESI KENNESZKY ANTAL, 48 éves korában Üllőn. — BODONYI AURÉL magy. kir. kataszteri főmérnök, 55 éves korában Eger- ben. — TARNAI TATTARZSKY GYULA, a kassai keres- kedelmi kamara segédtitkára Kassán. — ROZGONYI R. Győző magy. kir. adóhivatali főellenőr, 43 éves korában. — CSÁKY JÁNOS OCSÁN. — HADY ÁRPÁD okleveles gazda, 37 éves korában. — SEYBOLD ALA- DÁR magy. kir. honvéd főhadnagy, 30 éves korá- ban. — SURIÁR VIKTORKA, 7 éves korában Győrben. — ÖZV. KEMPNER MÁRIA, 94 éves korában Eszter- gomban. — ÖZV. BOHACSEK REZSŐNÉ, szül. benede- kfalvi Benedek Katalin, 72 éves korában Hatvan-

ban. — ÖZV. BÁNYAI REITZ EMILNÉ, szül. orosz- Bálványi Szidónia, 59 éves korában. — Nemes- pulai PULAY LÁSZLÓNÉ, szül. Asbóth Emilia, 23 éves korában Kisunyomon. — ÖZV. DÖMÖTÖRI NÉ- METH GYÖRGYNÉ, szül. tuzmezei Egervázy Ilka, 61 éves korában Pécsen. — ÖZV. KORCHMÁROS MENYHÉRTNÉ szül. Jezovics Irma, 66 éves korá- ban. — KUND ENDRÉNÉ, szül. Lóri Mária, 56 éves korában. — Csikaszéki és Szentsimoni CsATÓ PÁLNÉ szül. Havas Sándorka (Alexandra), 30 éves korában Branyicskán. — ÖZV. HERODEK ALAJOSNÉ, szül. Sixhammer Mária Magdolna. — SZÉCS JENŐNÉ, szül. Goldstein Fanny, székesfővárosi igazgató-ta- nító felesége, 39 éves korában. — PÁSZHY ÉTELEKA, 27 éves korában.

EGYVELEG.

* Régi fizetési eszközök. Svájcz némely magasán fekvő falvában ezeltett pénz helyett tojáással fizet- tek. Skóciában vasszegeket, Újfundlandban szári- tott halat, a Fidzsi szigeteken bána-fogakat, Abesz- ziniában söt, Szumatránban viaszt, Madagaskár- ban pedig vas ást fogadta el a pénz gyanánt.

Nagyságos Asszonyom! Az Institut de Beauté (Budapest, IV., Váci-utca 5.) az a templom, ahol az Ön szépsége teljes kibontakozást, befejezést nyer- het, ahol az Ön bájai a tökéletesség legmagasabb csúcsát elérhetik. Az Institut de Beauté birtokában meg van mind az művészi finomság, rejtély, melynek segítségével kifejlesztheti bárki szépségét, kecsességét, előkelőségét. Az Institut de Beauté birtokában meg- vannak a legudományosabb, a legmodernebb és a legbiztosabb eszközök arra, hogy a szépségihűk gyors- an elsimuljanak, hogy a testi fogyatkozások határok közé szorítsanak, oly módon, hogy még a leg- kevésbé kecses testalkat is elérheti a teljes töké- letségét.

Közvetlen beszerzése által legolcsóbban kapható minden fajta férfi és női szövet a régen ismert posztógyári cégénél, Siegel Imhof Brűnben. Ezen szövetek jósága és olcsósága világhírű. Magán- személyeknek is szétküldetik ezen legújabb minta- gyűjtemény, ingyen és bérmentve.

Hölgyek öröme. A világhírű japán Neppon- powder és crème a legtökéletesebb szépségápolók. Pár nap alatt a legrosszabb teint is hamvas rózsásá varázsolja. — Neppon a női szépség titka!

Beronozza cipőt és sétái akkor kétszeresen kellemesek lesznek Önnek, ügyeljen azonban arra, hogy a valódi Berson gumisarkot kapja.

A hölgyek és a tudósok egyetértenek abban, hogy a Mme Rosa Schaffer, Wien, XIX., Hammer- schmidtgasse 18. által forgalomba hozott szépítőszerek

Advertisement for 'YES' face powder. It features an illustration of a woman looking into a hand mirror. The text reads: 'Szépen kérem ha megvannak a jegyek hozzon magával YES fehér porcellán poudert, mert én anélkül nem megyek a színházba!' Below the illustration is a small chessboard diagram with the caption 'Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.'

Szerkesztői üzenetek. A boldog. Az élet stb. A mizantrópia is lehet költői tárgy, csak költő nyúljon hozzá. Ezekben a versekben azonban sajnáljuk az embert, a kibén az élet ennyi keserűséget gyűjtött össze, de a költőt haszntalan ke- ressük.

Bíró előtt. Tanácsesal nem szolgálhatunk, mert nem vállalhatjuk a felelősséget, hogy egy ismeretlen em- bernek a sorába helyesüljünk. A versről azonban meg kell mondanunk, hogy ha van is benne egy s más ügyesség, mégsem irodalmi értékű, költői munka. Le- het, hogy a fejlődés meghoz sok mindent, de a mi most nincs, de ezt előre megjósolni nem lehet. Igy messziről. Nem rossz dolog, de nem elég jelen- tékeny dolog arra, hogy közöljük. Rampsenit. Ennél már nagyon sokkal jobb fordí- tásait olvastuk ennek a versnek s azok sem elégtet- tek ki. A legnehezebb dolgok egyike Heimét fordí- tani, — ezt csak a dilettánsok nem veszik észre.

Advertisement for 'SAKKJÁTEK.' It features a chessboard diagram with the caption 'Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.' Below the chessboard is an illustration of a chess knight and the text 'KÉPTALÁNY.' Below that is another illustration of a chess knight and the text 'A «Vasárnapi Ujság» 10-ik számában megjelent képtalány megfejtése: Eső után köpönyeg.'

Felelős szerkesztő: Holtzy Pál. Szerkesztési iroda: Budapest, IV., Vármegy-u. 11. Kiadó-hivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4. Valóságos jótétemény, oly esetben anyára és gyermeke egyaránt a «Kufek» mikor a tej hirtelen elapad. A «Kufek» könnyen emész- tethető, a legjobb tápanyagot tartalmazza és leggye- csesemőgyomor is jól eibírja. A gyermekek jól fejlőd- nek és meg lesznek óva a különféle gyomorbántalmaktól.

Advertisement for 'Schweizer's Selyem házhoz!' featuring an illustration of a woman's face. Text: 'Kérjen miniatúr tavaszi és nyári újdonságainból ruhákra és blúzokra: Voile, Foutard, Messaline, Crepe de Chine, Eolienne, Mousseline 120 cm széles méterenként K 1.30-tól méterenként, fekete, fehér, egyzsinóru és mintásot, vála- mint Himzett blúzok és uhák batizst-, gyapju-, vászonból és selyemből. Csakis garantált szőlő selyemszöveteket adunk el közvetlen magánosoknak bér- és vámmentesen házhoz szállítva. (Dupla levélpórtó). Schweizer & Co., Luzern U 24 Selyemszövet-kivitel. (Svájcz) Kir. udv. szállítók

Advertisement for 'Fog-Krém KALODONT Szájviz' and 'TÖRLEY'. It features an illustration of a bottle of wine. Text: 'Fog-Krém KALODONT Szájviz. TÖRLEY. GYÁR ÉS FŐLÉLET: VIII., BAROS-U. 85. A főváros első és legrégebbi csiplettisztító, vegytisztító és kelmepestő gyári intézete. Telefon: József 2-37. Fiókák: II., Fő-utca 27. IV., Eskü-út 6. V., Kocsakémi- utca 14. V., Harmincsad-u. 4. VI., Teréz-kört 39. VI., Andrássy-út 16. VIII., József-kört 2.

Advertisement for 'PYRAM LEGFINOMABB CIPŐKRÉM'. It features a pyramid logo. Text: 'PYRAM LEGFINOMABB CIPŐKRÉM. BENES TESTVÉREM VEGYI-GYÁRA GYŐR. Vadászterület. Erek Budapesttől 2-3 órányira 65 apróerdő állományával. Csakis igen jó terület jöhet számításba. — Estleg oly földterületek vagy, bérlet keresek, ki nekem a vadászati jogot bére adná, vagy jelenlegi vadászterülettel társulok. Követitők díjazataok. Cím: a «Vasárnapi Ujság» kiadóhivatalának B. E. ur részére, Budapest, Egyetem-utca 4.

Advertisement for 'Van-e homokja?'. Text: 'ha igen, akkor keverje ozenmenttel és ké- szítsen falitöglákat, fedőcserepeket, úrtümböket, padló- és járdalapokat, esőveket, léposókokokat, oszlopokat stb. belőle. — Szállítjuk az összes gépe- ket és formákat ezen jövedelmező iparághoz. Dr. Gaspary & Co. gépgyára Markranstádt, Lelpzig mellett. Kérjük gyárunkat meglátogatni. 228. számú árjegyzék ingyen.

Advertisement for 'ARCZÁPOLÓ, SZEPLŐ- ÉS MÁJFOLT ELTÁVOLÍTÓ SZER'. Text: 'Legrégibb és legtökéletesebb ARCZÁPOLÓ, SZEPLŐ- ÉS MÁJFOLT ELTÁVOLÍTÓ SZER. AZ ESZÉKI ARCZKENOCS ÉS SZAPPAN. J. C. DIENES SALVATOR GYÓGYTÁRÁBÓL, ESZÉK II.

Advertisement for 'tisztá arca lesz'. It features an illustration of a woman's face. Text: 'tisztá arca lesz. ha a világhírű Vukovári Goldstern- arczenőcsőt és szappant használja. Készíti Kirchbaum gyógyszerháza, O-Vukovári 9. Budapesti főraktár: Török-féle gyógyszerár, Király-u. 12.

Advertisement for 'Steckenpferd lilliomtejszappan'. Text: 'Steckenpferd lilliomtejszappan. elérhetetlen hatású szepők eltávolítására és nélkülözhetetlen szer arc- és bőrápolásra, mit számtalan alismerővel bizonyíthatunk. Gyógytárakban, dro- geriákban, illatszert és fodrász üzletekben 80 fillérrért kapható. Szintnyú parátnak hatású női kézápolásra a Bergmann «Manora» lilliomkréme, mely tubuskban 70 fillérrért mindenütt kapható.

Advertisement for 'Institut De Beauté'. Text: 'Páris Institut De Beauté Budapest, 26 (Place Vendôme) Váci-utca 5. arcnemestítő intézet. Arc, nyak, orr, kéz, kebel stb. ápolása tu- dományos, hygienikus alapon, a világhírű párisi intézet szakavatott kezelőnő szemé- lyes vezetésével. — Manikúra és haj- ápolási osztály. — Valódi francia ápoló- és szépítő-szerek. Bejárat Tűrr István-utca 9. szám. Utasítás és árjegyzék kívánatra ingyen.

Advertisement for 'Magyar structoll-ipar!'. It features an illustration of a comb. Text: 'Magyar structoll-ipar! Dus választék Structoll, kócsag. Gyári árak. Idényajdonságok női kalapdíszekben GUTTMANN ANTAL Budapest, IV., Szervita-tér 8. I. em. Sütő-u. sarok. Telefon 91-13.

Advertisement for 'PALMA'. It features an illustration of a woman looking through a telescope. Text: 'PALMA. Bejárati árjegyzék kívánatra ingyen.

Advertisement for 'Ridikül finom bőraru'. Text: 'Ridikül finom bőraru. gyári PAPEK JÓZSEF os. és kir. udv. szállító bőraru- gyártónál, Bpe-t, Rákóczi-út 11.

Advertisement for 'Betegeknek Egészségeseknek nélkülözhetetlen kényelmes pihenőszék'. It features an illustration of a chair. Text: 'Magyar szab. 1301. Betegeknek Egészségeseknek nélkülözhetetlen kényelmes pihenőszék kapható minden kivételben. Szétküldés a világ minden részébe Schöberl Róbert udvari szállító, os. és kir. szab. gyára által. Buda- pesten, IV., Haris-bazar 12. — Árjegyzék kívánatra. Újjuk a t. cz. közönséget Schöberl-ágyunk értéketlen utáztalaitól.

Advertisement for 'SALVATOR'. Text: 'SALVATOR. kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás. vese- és hólyagbajoknál, köszvényélnél, cukorbetegségnél, vörhenyélnél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. — Természetes vasmentes savanyuviz. Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Sányi-Lipőcei Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

Advertisement for 'Rohitsch-Sauerbrunn'. It features a logo with 'RS' and 'Sauerbrunn'. Text: 'Rohitsch-Sauerbrunn. Stájer tartományi gyógyvizet, 600 szoba 2.-kar- tól felsőbb, világsos világítás, lift, begyűrdi létesít. Május 15. — szeptember 30. — Eznye, helyajánl egyajánl. Szől- és permentes. — Prorapítók Magyarországi főlerakát: Hoffmann József cégénél, Budapest, V., Báthory-utca 9. szám.

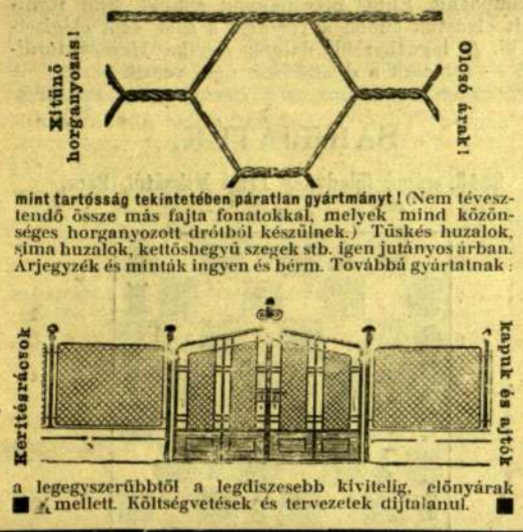
Advertisement for 'Redőnyös és lapos íróasztalok'. Text: 'Redőnyös és lapos íróasztalok írószekrények. Kártyanyilvántartás. Teljes intézeti berendezések. Hirsch és Társa, Budapest, Telefon 86-27.

Advertisement for '„Regna”'. It features an illustration of a typewriter. Text: '„Regna” a jelenkor leg- tökéletesebb írógépe Országos díjmentes bemutatás. Pénz, könyv- okmányeszközök Elsőrendű minőség. Szolid árak. V., Alkotmány-utca 19. sz.

Hutter és Schrantz r.-t.

szitaárú- és nemezposztógyárak magyarországi telepe
Budapest, X. ker., Gyömrői-út 80/15. szám.
Ajánlja kész állapotban, tehát utólagosan tüzhorgany-
zással ellátott többször csavart gépdronfonatokat

mint tartósság tekintetében páratlan gyártmány! (Nem téves-
zendő össze más fajta fontokkal, melyek mind káros-
ságot hoznak, dróbtól készülnek.) Tüskés huzalok,
sima huzalok, kettőshegyű szetek stb. igen jutányos áron.
Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. További gyártmányok

ALAPITVA 1865.

HECKENAST

GUSZTÁV

ZONGORATERMEI

Bpest, csakis Gizella-tér 2.
Telefon.

IBACH-ZONGORÁK

egyedüli képviselője.

IBACH-zongorát játszanak és ajánlanak:
Bachhaus, Dohnányi, Pugnol, Alice Ripper, Sauer, Stefanay stb.

Csizfürdő.

A kontinens legerősebb
jót-bűm fürdője nagy
radiactivitással. Ke-
lepe gyógyeredmények.
Fürdő megnyitása május
1-én. Melegfürdő, hideg-
vizgyógyászati, izasztó-
kürák, szénsavas-fürdők és az összes hidropathiai gyógy-
módok. Modern újítások. Kényelmes, olcsó lakások, szana-
tárium, szőkeozások. Állami hivatalnokok és katonatisztek-
nek előnyben 10% engedmény. Csizvíz háznál tén-
leg ivókúrához rendelhető a forrásnál és Édeskúty L.
lerakáiban. Budapest. Prospektust szívesen küld a fürdő-
igazgatóság. Posta, távirat, telefon, vasút-állomás helyben.
Fürdőorvosok: dr. Kallós Jenő, dr. Fazár László

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB NÍRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János

Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műóra. Főtitkárság
stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

KAROLY

Ca. és kir. fensége
József főh. udv. szái.

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda: Budapest, VII. ker., Garay-utca 10.
Központi víz, lég- és gőzfűtés, légszusz és vízvezeték, csatornázások,
szellőztetések, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb. — Tervek,
költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

MARGIT- CRÉME

Margit-szappan 70 fillér.
Margit-pouder 1 K 20 fill.

a főrangú hölgyek kedvenc szépítő szere, az
egész világon el van terjedve. Páratlan hatása
szerecsen-összeállításán rejlik, a bőr azon-
nal felveszi és kiváló hatása már pár óra
felvétele alatt észlelhető. Mivel a Margit-crémét
utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjegy-
vel lezárt dobozt elfogni, mert csak ilyen
készítményt vállal a készítő mindennemű
felelősséget. A Margit-crème ártalmatlan, zsir-
talan vegyülete készítmény, amely a kül-
földön általános feltűnést kellett. Ára 1 kor.

Gyártja Földes Kelemen laboratoriuma Aradon.
Kapható minden gyógyszerárban, illatszér- és drogua-üzletben

NEBER-KAROLY
TÁRKERTÉSZ
RÓZSÁRTEREPI-ÁRNYÉKOS
ÉS
DISZFÁISKOLA-TULAJDONOS
BÉKÁSMÉGYEREN
BUDAPEST-HELETT.

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Kocsiárucsarnok

Budapest, IX., Köztelek-utca 4.

A monarchia legnagyobb kocsiárucsarnoka. Árjegyzék ingyen.

SOVÁNYSÁG.

Szép, telt testidomokat győzhet a
törv. védett, leleti **ÜSTÉRIA**
erőporunk által, mely arany
éremmel kitüntetett. Hír-
tala 6-8 hét alatt egész 30 fontig.
Szigoruan szorít, nem ártat.
Számos köszönetnyil-
vanítás. Doboz használati ut-
sításával 275 K. A pénz posta-
utalványon beküldése, vagy utasítást
mellett, portó külön. — Előre-
szelvény. Dr. Franz Steiner
& Co. Berlin 24. Königr-
strasse 85. Érvényes és
székhelyén Török József Budapest,
VI. kerület, Király-utca 12. sz.

egyszerű és
diszes ki-
vitelben.

Pápai és Náthán

Budapest, VI., Andrassy-út 2.

Árlapok díjtalanul!
Olcsó gyári árak!
Minőség egyedülálló!

VASBUTOR
FÉMBUTOR
KERTI BUTOR
LŐSZÖRDERÉKALJAK
GYERMEKKOCSIK finom kivitelben.
MÁRVÁNYOSDÓK angol rendszerű
SODRONYÁGBETÉT KÜLÖNLEGESSÉGEK
DISZTÁRGYAK
FÉMTOILETTEK stb.

MAGYAR ÁGYTOLLAK ÉS KÉSZÁGYAK

1 kg. szárcs füstölt ággyoll 2-80 K. jobb 3-50, fűszárka jó
4-50, szép 5-50, finom fehér 6-50, jobb 7-50, hófehér 8-50, hófehér
finom 9-50 K. **Tiszta gyöngy** saját különlegességünk,
legkiválóbb ággyoll 10-50 és 11-50 K. **Fehély hófehér**, minőség
szertől 9-10-11-12-13-14-15 K. kg. kény. — **Kész
ágyazat**: 1 párná 80x58 cm. finom anyagokból, jól me-
töltve 5-02, 6-07, 7-57 K. 1 dunyha 160x116 cm. 10-20, 11-20,
14-45 K. Két személyes dunyha 200x140 cm. 12-70, 14-63, 17-38 K.
Készlet tetszés szerinti méretekben és minőségben. Nagy rakár:
Kész alsópedek, paplanpedek, kész párnahajók és hímzett
női ingekben, valamint a világghirű szepességű vászon és
asztalmentékben. **Paplan és matracgyár**. Székhelyünk után-
vétel. 15 koronától feljebb bérmentve. Meg nem felelő kisse-
reink, vagy a pénz visszajuttatjuk. — **Kérje nagy képes
árjegyzékünket ingyen és bérmentve.**

Magyar Kereskedelmi Vállalat, Miskolc 90. szám.

LUHI ERZSÉBET

Bereg. Kötöny
izü, igen ádító
ásványvíz, bor,
cognac s citrom-
savval vegyítve.

GYÓGYFORRÁS.
Orvosi szakértők által leg-
melozobban ajánlta gyomor-
talnak, étvágytalanság, gyomor-
égés, köhögés, vérzésesség,
és a tüdőbaj s vérköpések esetében.

MEGRENDELHETŐ: SCHÖNBORN BUCHHEIM GRÓF
uradalmi ásványvizeinek bérletőségénél, SZOLYVA.

CSAK HÖLGYEKET ÉRDEKL!

ELSŐ MAGYAR NŐI EGÉSZSÉGÜGYI ÉS TESTÁPOLÁSI CZIKKE SZAKÜZLETE.

KELETI I.
Bpest, IV., Korona-
herceg-u. 14/16. sz.
(Gr. Szapary-udvar.)

A cég saját gyártmányú és külföldi kü-
lönlegességeket, **maszkotok** az összes al-
telti bántalmak ellen. Eredet pártól fi-
zók és melltartók epidermikus részére,
valamint kiegészítő fűzők ferde növekedés
számára. Cs. és kir. szab. sörkötök.
Egyenestartók. Hirtelenk havihajlatok!
Gummiharigánok. A legkiválóbb francia
és amerikai női divazer különlegességek:
Uj! Auto Vaginal Spray. Uj! Irrigató-
rok, bidék, valamint az összes betegsé-
lási czikkek. — Csak az akaratot éri
kiszolgáltatás. — Morsékeit és polgári árak

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

CHINA EZÜST

evőkészletek, kávé-, tea- és
mokka, továbbá likör-, sör-
és bor-készletek, szivar-
szett stb. nagy választékban
Megrendelhető legolcsóbban,
ugy kaspénzért mint 20 havi

részletfizetésre
Elek és Társa Rt.
Bpest, IRODÁK: V., Bálvány-u. 18.
ÜZLET: VI., Andrassy-út 1.

Legújabb kimerítő nagy ké-
pes árjegyzék ingyen és bér-
mentve. — Kivánatra a posta-
költség viselése ellenében
megtekintésre is szállítunk.

MARGIT

gyógyforrás — (Beregmege.)

a gyomor, belek, húghólyag s különösen a
legrosszabb hurutos bántalmainál igen jó ha-
tása még akkor is, ha vérzések esete forog fenn.
Megrendelhető: **EDESKUTY L.-nál** Budapestben
és a forrás körzetében Munkácsod.

WIKTORIN

VEZETÉK NÉLKÜLI
LÁMPA

100 gyertyafény erős, óránkénti világításra 3-5 ál-
lérbe kerül, nincs káncszo, bárhova vihető s semmi
körülmények között fel nem robbanhat.

Állandó kiállítás

megtekinthető, minden vételezőlettség nélkül

WIKTORIN ÉS TÁRSA Bpest,

VIII., kerület, Baross-utca 1. szám.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Polenai gyógyforrás

Beregmege.

Elsőrangú diatikus víz: legidő-
sebb asztali ital. Nagyermű
lithiumtartalmánál fogva rend-
kívül gyógyhatású, különösen:
gyomorajok, étvágytalanság, a gyomor- és bél krónikus
hurujja, köszvény, vese, hólyag és vizelet szervek bajainál.

MEGRENDELHETŐ: SCHÖNBORN BUCHHEIM GRÓF
uradalmi ásványvizek bérletőségénél, SZOLYVA.

Fog-Fog-Fog-

és gyökérhúszások
fájdalommentesen,
érzetlenül. Fog-
ak fehérítés, fog-
kővek eltávolítása,
a száj és nyelvi be-
tegeknek gyógy-
kezelése, a legkín-
zóbb fogfájások
azonnali megszün-
tése; gyermekek-
nél a foghúzóknál
speciális módszer
alkalmazása.

tömések (plombok)
arany és platinából,
arany és ezüst mul-
gából, továbbá a nem ve-
hetők, a berlini fog-
szászati poliklinikán
elsajátított legújabb
módszerek szerint,
és egyes fogak
rendes állásba való
visszahelyezés, szá-
bályozása teljesen
fájdalom nélkül, fel-
nőtteknél is.

sorok rugásra alkal-
masok, szájpadiás
nélkül, a berlini fog-
szászati poliklinikán
elsajátított legújabb
módszerek szerint,
művészi kivitelben.
Arany- és platinu-
koronák, arany hi-
dalások. Régi hibás
fogorok átfol-
zása és javítása.

Ki akar
egy órát
ingyen?

Hogy a mi kitéző zseboránkát
mindenütt megismertessük,
5000 órát osztunk szét ingyen.
Küldje be pontos címét csak
egy levelezőlapra a következő
címezéssel:

Jakob König, Wien III 2
Postamt 45, Fach 230.

Med. Univ. **Dr. Gonda Sámuel** fog-
specialista
Fogorvosi rendelőjében rendkívül mérsékelt díjazással mellett eszközöltetik
TELEFON 164-44. IV., Kossuth Lajos-utca 11. sz. TELEFON 164-44.

Védőként 24 óra alatt megkapják fogorosaikat. Részletfizetési ked-
vezmény. Rendelő órák egész napon át. Tiszteletdíj az esti
órákban külön rendelés. Irásbeli jótállás.

SZŐLŐOLTVÁNY

VALAMINT AMERIKAI ÉS EURÓPAI
SÍMA ÉS OTÓKERES
SZŐLŐVESSZÓ

KERÜL TELEFON KRÜL NAGY MERTSÉSBŐL
OLCSÓ ÁRAK MELLETT ELADÁSRA ÁRLAPOT
INGYEN KÜLDÜNK

BUDAQONYVIDÉKI SZŐLŐTELEP
KEZELŐSÉG
TAPOLCZA, (ZALA M.)

MARGIT

gyógyforrás — (Beregmege.)

a gyomor, belek, húghólyag s különösen a
legrosszabb hurutos bántalmainál igen jó ha-
tása még akkor is, ha vérzések esete forog fenn.
Megrendelhető: **EDESKUTY L.-nál** Budapestben
és a forrás körzetében Munkácsod.

Valódi brünni szövetek

az 1913. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához	1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág, és mellény)	1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényi fekete szalonnához 20.—K-ért, mintegy
félbőrszövetet, turisztól, selyemkangart, női korszim
szöveteket stb. gyári áron küld, mint megbízható és
szolid cég mindenféle posztógyári rakta.

Siegel-Imhof Brünn

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövet-
szükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári
piacra rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, leg-
olcsóbb árak. Örösi választék. Mintahá, ügyelmes
kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen triss
árban.

SZOLYVAI GYÓGYFORRÁS

Beregmege Számos orvosi tekintély vé-
leménye alapján sikerrel al-
kalmaztatik csúsz és köszvény ellen. Csúzor-
betegség, epéké, a torok és tüdőszervek bántal-
mainál, étvágytalanság, gyomor-, bél- és vese-
bajknál. Kötöny izü, igen ádító ásványvíz.
Megrendelhető: **Schönborn Buchheim gróf uradalmi**
ásványvizeinek bérletőségénél Szolyván.

"Altwater"
Gessler
Budapest

UJ-VUKOVÁRI

areztisztító kenőcs
uj vukovári
bőrszépítő szappan

Egy nagy tégely ára 1 K 60 fill. kisebb 1 K, szappan 1 K. Utánzóktól óvakodjunk! Csak **Krajcsovic**
által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden tégelyen **Krajcsovic** a készítő szerzője látható.

Főraktár: Budapest, Király-u. 42. és Andrassy-út 26. Török József gyógyszerár.

Elzsírosodás, elhízás

megszüntethető a **TONNOLA**-
Által. Kitérve az anyagfelm-
jölés és diétás előnyök. Nincs
közbé erős érzés, kövér aszó, ha-
nem karcsu, elegáns és gra-
ciózus alak. Nem gyógy-
szer, nem káros anyag, ere-
dőtlen zsírtalanító, elhízás-
dott ugyan, de azért egészséges
személyeknek. Nem kell diéta,
nem kell az ételadót megválto-
ztatni. Tökéletes hatás. Ára 3 kor-
postán, vagy utánvéttel. Gyár: **D.
Franz Steiner & Co., Berlin**
31. Königrstrasse 85.
Főraktár és szerzőhely: **Török József**,
Budapest, VI. ker., Király-utca 12.

HIRSCH és FRANK

Budapest-Salgótarján Gépgyár és Vasúttöde Részvénytársulat
BUDAPEST, VI. KERÜLET, ARÉNA-UT 127. SZÁM.

Külön osztály

téglagyári gépek.

GYART: falitöglá és oszerpajtókat, téglagyártó és agyagmunkáló
gépeket legújabb és legjobban bevált szerkezetekben. ::::

Elvállalja anyagvis-
gálatok kivételét és
teljes
téglagyári telepek
létesítését.

Tervek és költségvetések
díjtalanul.

ELSORANGU
— REFERENCIAIK.

Mit kiabál?

hiszen min-
denki tudja a

MÁGNÁS

CIPŐKRÉM
Minősége kitünő
puhit, tisztít
fenyesít.

Gyártja **HERCZEG és GEIGER**
csász. és kir. udvari szállító Budapest.
KAPHATÓ MINDENÜTT.

BADEN

Kiváló gyógyerejű kénforrások csúsz,
köszvény, ischias, izzadányok, benu-
lás, neuralgia, görvélkör, borbajok, fém-
mérgezés ellen. „Herzoghof” városi
fürdőszálloda. Elsőrangú ház, Inter-
urban-telefon. Melgyvíz, fürjézőlő min-
den szobában. Továbbá elsőrangú
szállók, penziók, vendéglők, ét-
termek. Fürdőidény egész éven át.
Prospektus kívánatra ingyen küldetik.
Felvilágosítás és prospektus **Blockner**
Nagyfokú radioaktivitás. J. hirdetőiroda utján is. Budapest.
1912-ben 31,567 fürdővendég. IV. kerület. Semmelweis-utca 4. szám.

A már 53 év óta díszdíjnyelvező ismert, s a 71012. sz. Beüzemelési leírat követelményeinek teljesen megfelelő

UJ-VUKOVÁRI

areztisztító kenőcs
uj vukovári
bőrszépítő szappan

Egy nagy tégely ára 1 K 60 fill. kisebb 1 K, szappan 1 K. Utánzóktól óvakodjunk! Csak **Krajcsovic**
által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden tégelyen **Krajcsovic** a készítő szerzője látható.

Főraktár: Budapest, Király-u. 42. és Andrassy-út 26. Török József gyógyszerár.

XXX-ik magyar királyi Ezen pénz-sorsjáték remél-
hető tiszta jövedelme köz-
hasznú és jótékony célokra
fog fordítani. Ezen sors-
játéknak összesen 14,585 nye-
reménye van, melyeknek öze-
s értéke 475,000 korona
nára rug készpénzben.

jótekonyczélú államsorsjáték.
Főnyeremény 200,000 korona készpénzben.

Továbbá:
1 főnyer. — 30,000 K készp.
1 — 20,000 „ „ „ „
1 — 10,000 „ „ „ „ stb.

Húzás visszavonhatóan 1913 május 15.
Egy sorsjegy ára 4 kor.

Sorsjegyek az ország előzetes bekielölése mellett a magyar kir. lottó-jövedéki igazgatóságtól
Budapestben (Vámpalota) portamentesen kielletnek, ezenkívül kaphatók valamennyi posta-
adó-, vám- és sóhivatálnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohányüzletben és
váltó-üzletben. Játéktervet ingyen és bérmentve küld. A m. kir. Lottó-jövedéki Igazgaóság.

HIRSCH és FRANK

Budapest-Salgótarján Gépgyár és Vasúttöde Részvénytársulat
BUDAPEST, VI. KERÜLET, ARÉNA-UT 127. SZÁM.

Külön osztály

téglagyári gépek.

GYART: falitöglá és oszerpajtókat, téglagyártó és agyagmunkáló
gépeket legújabb és legjobban bevált szerkezetekben. ::::

Elvállalja anyagvis-
gálatok kivételét és
teljes
téglagyári telepek
létesítését.

Tervek és költségvetések
díjtalanul.

ELSORANGU
— REFERENCIAIK.

Szépérzék és életbölcesség

megkívánja, hogy cipőinket **BERSONOZVA** viseljük!!!!

BERSONOZNI a cipőknek a valódi új bersongummasarkokkal való ellátását jelenti.

■■■ **BERSONMŰVEK, BUDAPEST.**

Rozsnyay Mátyas chininczukorkája

Többszörösen kitünt. 1869-ten a magyar orvosok és természetvizsgálók üme vándorgyűlésén negyven arany pályadíjjal jutalmazva.

Láz ellen! Nem keserű!!

Legjobb szer láz, váltóláz, malária ellen, különösen gyermekeknek a kik keserű chinin bevenni nem képesek.

Valódi, ha minden egyes piros csomagolópapíron Rozsnyay Mátyas névalírása olvasható.

Rozsnyay Mátyas gyógyszerész Arad, Szabadság-tér.

Minimax

a legjobb és legbiztosabb kézi tűzoltókészülék, melynek egy lakásból sem szabadna hiányoznia. Bizonyítványok igazolják, hogy 4 milliót vagyonban és 25 emberéletet mentett meg a tűzpusztulástól.

Ára felszerelve 66 K.

Felvilágosítást szívesen ad:

Magyar Minimax Részv.-Társ.
Budapest, Rózsa-u. 85. Telefon 37-31.

Női

A Pozsonyi Kereskedelmi és Iparkamara-tól fentartott nyilvános, három évfolyamu **FELSŐ KERESKEDELMELI ISKOLA POZSONYBAN.** Érettségi vizsgálat. Állásközvetítés. Internátus. Ertesítőt kívántra küld az igazgatóság.

NAGYENYED= re
Alsóféhér m.

SÉTÁNYFÁKAT ÉS DISZCSERJÉKET

szociálnak azon városi tanácsok és előjárások, melyek kifogástalan minőségű

jutányosan ajánlanak beszerezni, kértének aránylatot és díszrajzjegyzéket.

FISCHER és Tarsai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

NEM AZ ÁR, HANEM A MINŐSÉG TESZI OLCSOVÁ AZ ÁRUT!

Szavaltól jó minőségű vászonárak háztartási eszközökre és menyasszonyi **Maradék:** rek hibátlanok szépen választva 6-16 m. hosszuk 16 K, legfinomabb minőség 20 K.

Maradékból minták nem adhatók.

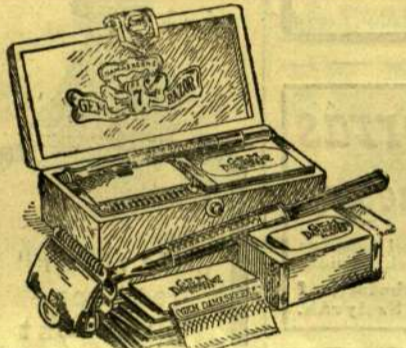
Vászon lepedők varrat nélkül finom minőség 150/225 nagyságú 6 drb. ára K 15.50, legfinomabb minőség K 18.50, 1 drb 24 méter hosszú «Edelweis» rumburgi vászon jó minőségű 80 cm. széles K 14.40. — 1 darab 24 méter hosszú, «Schneewitchen» schifon, elsőrendű minőség 80 cm. széles, K 15.50. — 1 drb. dupla damaszt törülköző tiszta len 50/110 kor. 9.50, 55/120 kor. 12.—

Törülközők, zsebkendők, törölközők, asztali és kávégarmiturák legelőbb és legjobb kivitelben készülnek.

Kívántra prospektust ingyen és bérmentve küldök. — Meg nem felelő visszavesszek — Koczkázat kizárva. — Szétküldés utánvétellel. — Jóhír évü pamti- és lenszövőde.

Emil Winternitz Nachod, Böhmen.

MARKT & Co.
NEWYORK
HAMBURG
Lange Mühren 9.
WIEN VI.
Windmühlg. 6.

Ön is egyedül kíván

borotválkozni, s nem tudja, hogy a sokféle készülék közül melyiket válassza.

Ne vegyen mást, csak egy

amerikai Gem-biztonsági borotváló-készüléket

valódi damaszkuszi pengékkel s biztosítjuk, hogy meg lesz elégedve.

Tíz koronáért minden szakmabeli üzletben megrendelhető.

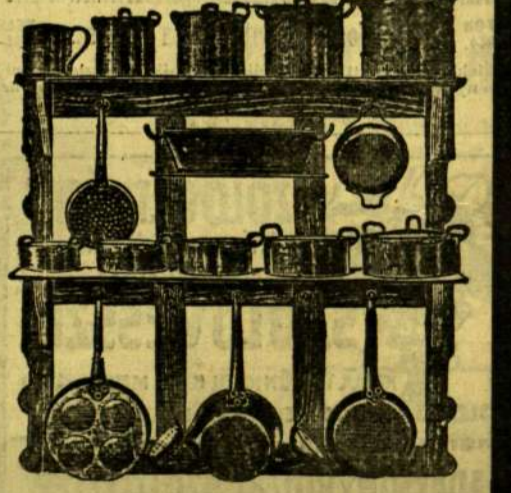
Tiszta aluminium, szép, egészséges és tartós POLGÁRI KONYHAKÉSZLET

tiszta aluminiumból, 6 személyre, mely 25 darab praktikus tárgyakból áll, minden háztartásban nélkülözhetetlen

Ára komplett 40 korona.

1 fazék 10 cm	1 fűzős 12 cm	1 tojássütő	1 fedő 16 cm	1 átvonószita
1 " 12 "	1 " 14 "	1 omelettsütő	1 " 18 "	1 merő
1 " 14 "	1 " 16 "	1 tejszerviz	1 " 20 "	1 habró
1 " 16 "	1 " 18 "	1 fedő 12 cm	1 pecsenyesütő	1 citromnyomó
1 " 18 "	1 " 20 "	1 kávészemlítő 4 sz.	1 teaszűrő	

Hozzá állvány keményfából darabja 6 korona.

Nagy konyhakészlet, négy min. II. ábra szerint **K 60**

Urasági konyhakészlet különösen nehéz min. III. **K 100**

Tiszta aluminium **Fazék.**

1 liter	K 1.70	1/2 liter	K 1.20
1 1/2 liter	K 2.20	3/4 liter	K 1.50
2 1/2 liter	K 2.70	1 liter	K 1.80
3 1/2 liter	K 3.60	1 1/2 liter	K 2.20
5 liter	K 4.50	2 liter	K 3.—

Tiszta aluminium **Lábas.**

12 cm	K —.90	12 cm	K —.65
14 cm	K 1.20	14 cm	K —.80
16 cm	K 1.50	16 cm	K 1.—
18 cm	K 1.80	18 cm	K 1.20

Tiszta aluminium **Tojássütő.**

Tiszta aluminium **Fedő.**

Aluminium-társaság
Wien, I., Kärntnerstr. 28.

NAGY KÉPES ÁRJEGYZÉK:
I. oszt. Háztartási cikkek.
II. oszt. Asztalkészlet, evőeszközök.
III. oszt. Utazási és turistacikkek.
IV. oszt. Ajándéktárgyak és újszandók.

VASÁRNAPI UJSÁG

15. SZ. 1913. (60. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ **HOITSY PÁL.** BUDAPEST, ÁPRILIS 13.

Szerkesztési iroda: IV. Városmegye-utca 11. Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek: Egészévre — 20 korona. Félévre — 10 korona. Negyedévre — 5 korona.

A «Világkrónika»-val negyedévenként 1 koronával több.

Külföldi előfizetésekre a postailag meghatározott viteldíj is eszandó.

KÖNIG GYULA.